

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: rapportage bouwsteen gelijk speelveld
Datum: woensdag 24 juli 2019 08:55:12
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[BG47461BRP1907231253_Bouwsteen_Gelijk_Speelveld_0.2.docx](#)

Ha 5.1.2.e, 5.1.2.e,

Bijgevoegd het concept van het rapport van de interne bouwsteen gelijk speelveld. Onze jurist 5.1.2.e heeft hiervoor onder andere de quick scan van de ACM gebruikt en hij is vorige week op gesprek geweest. Het verslag daarvan is nog niet definitief, mocht dat aanleiding geven tot aanvullingen/ aanpassingen, dan nemen we dat mee in de definitieve versie.

Wij zullen de informatie uit het rapport gebruiken in ons onderzoek, het laatste hoofdstuk uitgebreider dan de eerste hoofdstukken, omdat het daarin gaat over de opties.

5.1.2.e BRW, hij kan het rapport BRW definitief maken. Als jullie aanvullingen en/ of suggesties hebben, horen wij het graag.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e **Transport Hubs**

M +31 6 5.1.2.e | **E** 5.1.2.e @rhdhv.com | **W** www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - BSK; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - BSK; 5.1.2.e - BSK; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations
Datum: vrijdag 26 juli 2019 15:26:18

Beste 5.1.2.e,

We nemen de reactie van NS mee in de verwerkingsslag waar we nu mee bezig zijn. 5.1.2.e heeft alle opmerkingen van klankbordgroepleden doorgezet naar ons. Maandag neem ik daarover contact op met 5.1.2.e. Voor ons zijn de twee belangrijkste algemene opmerkingen (over de hele breedte van de klankbordgroep):

- Het rapport geeft weer wat er in anonieme interviews gezegd is, men wil toch graag weten wie of hoeveel partijen wat hebben gezegd.
  - In de klankbordgroep hebben we aangegeven dat een doel van het onderzoek juist is om de ervaringen op te halen. Ervaringen zijn anoniem, dat is zo met de geïnterviewden afgesproken, dus dat kunnen (en willen) we niet meer veranderen. We zullen wel beter inkaderen wat ervaringen zijn. Knelpunten en voorbeelden werken we meer uit zodat het minder algemeen is. Constateringen (antwoorden op de onderzoeksvragen) zijn aan ons en zullen we altijd toetsen aan feiten.
- Er wordt opgemerkt dat een onderzoekskader of afwegingskader ontbreekt en dat daar wel behoefte aan is
  - Ons kader wordt gevormd door de onderzoeksvragen, daar geven we in het rapport antwoorden op. We geven geen advies en wegen geen opties tegen elkaar af.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - BSK

Sent: donderdag 25 juli 2019 16:15

To: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e

Cc: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e - BSK ; 5.1.2.e - BSK

Subject: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e,

In de afwezigheid van 5.1.2.e en 5.1.2.e (en 5.1.2.e nog tot volgende week) kom ik even op lijn i.v.m. de reactie van NS. Ik kan me voorstellen dat 5.1.2.e en ik de reactie volgende week even bespreken en dan schakelen met 5.1.2.e. Als jij al een reactie hebt 5.1.2.e dan horen we die natuurlijk graag.

Groeten,

Van: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 25 juli 2019 08:06

Aan: 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Ter info.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@ns.nl>

Verzonden: woensdag 24 juli 2019 12:39

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: Fwd: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Beste 5.1.2.e,

Bijgaand stuur ik je onze reactie op het concept rapport "ordening stations" ter informatie door. Temeer er nog een hele slag gemaakt moet worden en dit voor NS een belangrijke bouwsteen is in het kader van de besluitvorming over de ordening in de spoorsector.

Met dank en groet,

5.1.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2.e
Verzonden: woensdag 24 juli 2019 10:50
Aan: 5.1.2.e - DGB' <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e
<5.1.2.e@rhdhv.com>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@nsstations.nl>
Onderwerp: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations
Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e,
Hierbij stuur ik jullie graag de reactie van NS op het hoofdlijnenrapport
Stations in aanvulling op de bespreking in de klankbordgroep van vorige
week. Graag zijn we natuurlijk bereid om e.e.a. nader toe te lichten aan IenW
en/of RHDHV. Weet ons dan ook te bereiken in geval van vragen! Mede
vanwege het vooralsnog vertrouwelijke karakter van het rapport, wil ik jullie
vragen ook deze reactie vertrouwelijk te behandelen.
Voor 5.1.2.e, BRW
Gr 5.1.2.e
Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
5.1.2.e
06 5.1.2.e

Deze e-mail, inclusief eventuele bijlagen, is uitsluitend bestemd voor (gebruik door) de geadresseerde. De e-mail kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van (de inhoud van) deze e-mail (en eventuele bijlagen) aan derden is uitdrukkelijk niet toegestaan. Indien u niet de bedoelde geadresseerde bent, wordt u vriendelijk verzocht degene die de e-mail verzond hiervan direct op de hoogte te brengen en de e-mail (en eventuele bijlagen) te vernietigen.

[Informatie vennootschap](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
 Aan: 5.1.2.e
 Onderwerp: RE: Westbahn Case: Passenger platforms = elements of railway infrastructure | Use = part of minimum access package
 Datum: woensdag 31 juli 2019 13:37:25
 Bijlagen: image001.png

Dag 5.1.2.e,
 Dit is dd het (zwaar meewegende) advies van Europese Hof welke ik gisteren aanhaalde.
 Ik laat de inschatting zoals ProRail die maakt m.b.t optie vier even voor hun rekening.
 Gr. 5.1.2.e

Van 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 31 juli 2019 12:30

Aan: 5.1.2.e - DGB

CC: 5.1.2.e

Onderwerp: FW: Westbahn Case: Passenger platforms = elements of railway infrastructure | Use = part of minimum access package

Ho 5.1.2.e,

Ik denk dat je gisteren deze uitspraak aanhaalde in ons overleg. De conclusie van ProRail hieronder is wat mij betreft wel heel snel getrokken. Maar de uitspraak maakt optie 4 wel wat complexer, de grens kan niet bij rand perron liggen dus hou je in deze optie altijd twee partijen met verantwoordelijkheid.

Volgens mij gaat het niet over de discussie die nu in NL speelt over de transferverantwoordelijkheden. Die discussie spitst zich toe op de gemengde infrastructuur, niet op de perrons.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e @prorail.nl <5.1.2.e @prorail.nl>

Sent: donderdag 18 juli 2019 7:26

To: 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>

Subject: FW: Westbahn Case: Passenger platforms = elements of railway infrastructure | Use = part of minimum access package

Beste 5.1.2.e,

Naar aanleiding van de klankbordgroep van gisterochtend ontvang je onderstaande mail. Het gaat over de juridische (on)mogelijkheid van optie 4. Wellicht komt deze van pas bij jullie uitwerking.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e | 5.1.2.e | Afdeling Strategie en Ontwikkeling

088 5.1.2.e | 06 5.1.2.e | www.prorail.nl

De Inktpot A2.02, Moreelsepark 3, 3511 EP Utrecht | Postbus 2038, 3500 GA Utrecht

Van: 5.1.2.e

Verzonden: maandag 15 juli 2019 17:23

Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e @prorail.nl; 5.1.2.e <5.1.2.e @prorail.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e @prorail.nl>

Onderwerp: FW: Westbahn Case: Passenger platforms = elements of railway infrastructure | Use = part of minimum access package

Hierbij een belangrijke prejudiciële beslissing van het Europese Hof van vorige week t.a.v. stations. Dit n.a.v. een vraag uit Oostenrijk of perrons onder dienstenpakket 1 (spoorweginfrastructuur) of dienstenpakket 2 (stations) vallen. Perrons vallen volgens het Hof onder dienstenpakket 1 (minimumtoegangspakket) omdat ze tot de spoorweginfrastructuur vallen (van bijlage 1).

Dit minimumtoegangspakket wordt door de beheerder aangeboden. Optie 4 (alles bij NS) lijkt hiermee vooralsnog buiten spel gezet.

We moeten nog bestuderen hoe ProRail met deze uitspraak om gaat.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e | 5.1.2.e | LJV

088 5.1.2.e | 06 5.1.2.e | www.prorail.nl

De Inktpot H2.23, Moreelsepark 3, 3511 EP Utrecht | Postbus 2038, 3500 GA Utrecht

cid:image001.png@01D53B17.1CD0A4E0

Van: 5.1.2.e [mailto:5.1.2.e @deutschebahn.com]

Verzonden: vrijdag 12 juli 2019 16:33

Aan: 5.1.2.e @rft.it; 5.1.2.e @zsr.sk; 5.1.2.e <5.1.2.e @prorail.nl>; 5.1.2.e @trasse.ch;
 5.1.2.e @plk-sa.pl; 5.1.2.e @szdc.cz; 5.1.2.e @jbv.no; 5.1.2.e @networkrail.co.uk; 5.1.2.e @mav.hu; 5.1.2.e @acf.etat.lu; 5.1.2.e @refer.pt; 5.1.2.e @adif.es; 5.1.2.e @cfl.lu; 5.1.2.e @hzninfra.hr; 5.1.2.e @slo-zeleznice.si; 5.1.2.e @trafikverket.se;
 5.1.2.e @vpe.hu; 5.1.2.e @litrail.it; 5.1.2.e @acf.etat.lu; 5.1.2.e @BANE.dk; 5.1.2.e @adif.es; 5.1.2.e @reseau.sncf.fr;
 5.1.2.e @mav.hu; 5.1.2.e @vpe.hu; 5.1.2.e @infrabel.be; 5.1.2.e @vpe.hu; 5.1.2.e @litrail.it; 5.1.2.e @mav.hu;
 5.1.2.e @ldz.lv; 5.1.2.e @ldz.lv

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e @rne.eu>; 5.1.2.e @oebb.at; 5.1.2.e <5.1.2.e @rne.eu>; 5.1.2.e @rne.eu <5.1.2.e @rne.eu>

Onderwerp: Westbahn Case: Passenger platforms = elements of railway infrastructure | Use = part of minimum access package

Dear All,

please find attached the judgement on the Westbahn Case, 5.1.2.e reported on during our last meeting

The Court decided on Wednesday,

that Annex II to Directive 2012/34/EU of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 establishing a single European railway area must be interpreted as meaning that *passenger platforms*, referred to in Annex I to that directive, are an *element of the railway infrastructure the use of which is part of the minimum access package*, in accordance with point 1(c) of Annex II.

Have a nice weekend

and kind regards,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

DB Netz AG

Theodor-Heuss-Allee 7, 60486 Frankfurt

Tel. 0049 5.1.2.e , intern 5.1.2.e 5.1.2.e , Fax 5.1.2.e

Nähere Informationen zur Datenverarbeitung im DB-Konzern finden Sie hier >> <http://www.deutschebahn.com/datenschutz>

Der DB-Konzern im Internet >> <http://www.deutschebahn.com>

--- Bitte denken Sie an die Umwelt, bevor Sie diese E-Mail ausdrucken. ---

Sitz der Gesellschaft: Frankfurt am Main

Registergericht: Frankfurt am Main, HRB 50879

USt-IdNr.: DE 199861757

5.1.2.e : 5.1.2.e (5.1.2.e), 5.1.2.e , 5.1.2.e , 5.1.2.e , 5.1.2.e , 5.1.2.e

5.1.2.e Aufsichtsrates: 5.1.2.e

[Pflichtangaben anzeigen](#)

Nähere Informationen zur Datenverarbeitung im DB-Konzern finden Sie hier: <http://www.deutschebahn.com/de/konzern/datenschutz>

Lees [hier](#) de volledige tekst van de e-mail disclaimer.
[Here](#) you can read the full e-mail disclaimer.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: FW: BG4746IBRP1907021439
Datum: donderdag 1 augustus 2019 12:23:42
Bijlagen: [BG4746IBRP1907021439.docx](#)

Hoi 5.1.2.e,

Zoals beloofd. Niet gek dat je deze niet kon vinden, want je staat niet tussen de geadresseerden.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e

Sent: woensdag 10 juli 2019 14:43

To: 5.1.2.e - DGB

Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e

Subject: BG4746IBRP1907021439

Ha 5.1.2.e,

Bij dezen de aanpassingen doorgevoerd die je aan de telefoon noemde:

- Optie 0 toegevoegd in tabel
- Figuur publieke belangen toegevoegd
- De zin over de opties en uitersten aangepast (heb er een comment bijgezet)
- Paginanummers vastgezet
- Opmerking PR/Fiets eruit gehaald.

Kun jij er weer pdf van maken als je naar de comment hebt gekeken?

Ik ga aan de slag met de presentatie.

Als er iets is ben ik goed bereikbaar,

Tot volgende week dinsdag!

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: BG4746IBRP1907021439
Datum: donderdag 1 augustus 2019 12:34:23

Thx. Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 1 augustus 2019 12:24

Aan: 5.1.2.e - DGB

Onderwerp: FW: BG4746IBRP1907021439

Zelfde inhoud als 100

From: 5.1.2.e

Sent: woensdag 10 juli 2019 14:43

To: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Cc: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>; 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Subject: BG4746IBRP1907021439

Zelfde inhoud als 100

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: aangepaste planning bouwsteen stationsordering
Datum: vrijdag 2 augustus 2019 11:10:55
Bijlagen: 2.0 Planning bouwsteen Stationsordering.docx

Dag 5.1.2.e,

Goed om zo telefonisch de planning gezamenlijk fijn te slijpen.

Zoals afgesproken:

- De planning t/m 18 oktober doen we zo, met daarbij aangevuld dat de onafhankelijke experts ook de 0.9 versie lezen en becommentariëren in week van 16 t/m 20 september
- De planning na 18 oktober bezien we in samenspraak of RHDHV wel/niet bij aanwezig is op basis van nog maakbare uren en of juist wel/niet gewenst/handig is dat jullie erbij zijn.
- Ik zorg dat jullie volgende week spreken met IenW-collega / jurist die opsteller is van interne bouwsteen juridische consequenties en de IenW-collega die vertaling toekomstbeeld OV maakt tbv brede spoorordering (waaronder knooppunten)

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB

Verzonden: donderdag 1 augustus 2019 14:23

Aan: 5.1.2.e

Onderwerp: voorzet voor aangepaste planning

Dag 5.1.2.e,

afgelopen dinsdag gaf je aan dat er meer tijd nodig is om tot een inhoudelijk goed concept eindrapport te komen.

Op basis hiervan heb ik even goed zitten puzzelen met de planning en met name de periode dit najaar waarin het inhoudelijk goede concept eindrapport door de verschillende klankbordgroepen gebracht moet worden waarbij de opmerkingen die opdoemen ook verwerkt moeten worden voordat het de volgende klankbordgroep in kan gaan (en tijdige versturing vooraf aan deze klankbordgroepen).

Kun jij er ook even naar kijken en wellicht idee om er eind van de dag BRW) of morgen even over te sparren?

Gr. 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - BSK
Onderwerp: uitwisseling van wijze hoe inschatting toekomstbestendigheid verschillende ordeningsopties stations te maken valt

---

Dag 5.1.2.e, 5.1.2.e, 5.1.2.e,

Dit moment deze week geprikt om te bezien op welke wijze de toekomstbestendigheid van verschillende opties voor ordening stations te maken valt (en als we daar snel uit zijn dan met elkaar als 'expert judgement' ook meteen deze matrix proberen in te vullen).

Eerste idee is om een matrix in te vullen met 1) enerzijds publieke belangen die op treinstations spelen en 2) anderzijds verschillende opties voor ordening stations in te vullen met input van toekomstbeeld OV.

Ander idee (van RHDHV) is mogelijk een matrix invullen met 1) enerzijds publieke belangen die spelen op treinstations en 2) anderzijds impact voor reizigers, belastingbetalers, vervoerders met input van toekomstbeeld OV.

@5.1.2.e & 5.1.2.e: ik heb jullie bij de receptie aangemeld.

Tot komende woensdag

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e - HBJZ; 5.1.2.e - HBJZ; 5.1.2.e 5.1.2.e
Onderwerp: (kort) bespreken wat en hoe de juridische bouwsteen m.b.t. opties onderzoek stationsordening passen in overall rapport wat Royal Haskoning / DHV maakt

---

Dag allen,

Dit moment morgenochtend geprikt om:

(kort) met elkaar te bespreken wat en hoe de juridische bouwsteen van HBJZ passen in overall rapport wat Royal Haskoning / DHV m.b.t. onderzoek naar andere ordening op stations.

@5.1.2.e: met name cruciaal dat jij er als hoofdsteller van het HBJZ-advies bij kan zijn.

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: uitwisseling van wijze hoe inschatting toekomstbestendigheid verschillende ordeningsopties stations te maken valt
Datum: dinsdag 6 augustus 2019 08:38:57

Hoi 5.1.2.e,

Nee, en dat komt ook doordat de terugkoppeling van 5.1.2.e naar mij iets anders was: 5.1.2.e hebben we aan tafel gehad toen we met NS de diepte in gingen. Toen heeft hij zich beperkt tot welkom heten en vertellen dat we op moesten letten en meningen van feiten moesten onderscheiden. En toen was hij alweer weg.

Later, toen we bijna door de interviews heen waren, vertelde 5.1.2.e dat 5.1.2.e ook graag geïnterviewd wilde worden, waarop ik hem gevraagd heb om dat via onze secretaresse in te plannen. Daarna hebben we niets meer gehoord, tot de klankbordgroep en dus ook het directeurenoverleg.

Toen ik dit met 5.1.2.e besprak hebben we afgesproken hier geen actie op te ondernemen, volgens mij vond 5.1.2.e het ook maar een vreemde gang van zaken.

Dat 5.1.2.e ook geïnterviewd zou worden heb ik niet van 5.1.2.e terug gekregen. Komt op mij over als een maatregel om alle directeuren in het onderzoek te spreken. ProRail heeft namelijk wel een gesprek met 5.1.2.e georganiseerd, die hebben we ook gesproken.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB

Sent: maandag 5 augustus 2019 16:46

To: 5.1.2.e

Subject: RE: uitwisseling van wijze hoe inschatting toekomstbestendigheid verschillende ordeningsopties stations te maken valt

En nog een checkvraag: ik begreep uit overdracht van 5.1.2.e dat uit de klankbordgroep ook kwam dat zowel mijn 5.1.2.e (5.1.2.e) als 5.1.2.e NS Stations (5.1.2.e) geïnterviewd wilden worden. Zijn deze gesprekken al geweest c.q. ingepland?

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB

Verzonden: maandag 5 augustus 2019 16:43

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Onderwerp: RE: uitwisseling van wijze hoe inschatting toekomstbestendigheid verschillende ordeningsopties stations te maken valt

Hoi 5.1.2.e,

Dan dienen we het gewoon beknopt en bondig te houden lijkt me, tot uiterlijk 12.30 uur.

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: maandag 5 augustus 2019 16:41

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: uitwisseling van wijze hoe inschatting toekomstbestendigheid verschillende ordeningsopties stations te maken valt

Hoi 5.1.2.e,

BRW

Groeten,

5.1.2.e

-----Original Appointment-----

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: maandag 5 augustus 2019 16:21

To: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e
- BSK

Subject: uitwisseling van wijze hoe inschatting toekomstbestendigheid verschillende ordeningsopties stations te maken valt

When: woensdag 7 augustus 2019 11:00-12:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna.

Where: IenW, Rijnstraat 8, vergaderzaal 10.D.076

Zelfde inhoud als 105

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e – DGB
Onderwerp: expert review
Datum: donderdag 8 augustus 2019 12:02:06
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[Expert review.docx](#)

Hoi 5.1.2.e,

Ik wil bijgevoegde tekst gebruiken als toelichting op het verzoek aan de experts om aan het onderzoek mee te doen als reviewer. Het leek mij goed als jij de tekst nog even leest voordat ik m de deur uit doe, zodat we zeker zijn dat we op dezelfde lijn zitten.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e **Transport Hubs**

M +31 6 5.1.2.e | **E** 5.1.2.e @rhdhv.com | **W** www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Aanleiding expert review

In opdracht van het Ministerie van IenW (hierna: het ministerie) voert Royal HaskoningDHV (hierna: RHDHV) een onderzoek uit naar de ordening op stations. Onder ordening wordt verstaan de eigendoms- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen belanghebbende partijen. In het onderzoek worden drie hoofdvragen beantwoord.

- Hoe gaat het op dit moment op stations (= aanscherpen probleemanalyse)?
- Hoe kunnen eventuele knelpunten binnen de huidige ordening van stations worden opgelost?
- Wat zijn de voor en nadelen van andere opties voor ordening van stations?

De vier opties voor een andere ordening zijn door de Tweede Kamer benoemd: verbetering huidige ordening, het oprichten van een nieuwe entiteit voor stations, alles naar ProRail en alles naar NS.

Om deze vragen te beantwoorden zijn stakeholders geconsulteerd. Daarnaast is in vier inhoudelijke deelonderzoeken gekeken naar de financiële stromen, gelijk speelveld, juridische aspecten, toekomstbestendigheid en organisatorische aspecten van de huidige ordening en de opties.

Het onderzoek wordt meegenomen bij het ordeningsbesluit dat de Staatsecretaris in het voorjaar van 2020 aan de Tweede Kamer aanbiedt. De reikwijdte van dit besluit is breder dan stations, het is een integraal besluit dat gaat over de gehele spoorsector.

Het te nemen besluit kan verstrekkende gevolgen hebben voor alle partijen in de sector. Door de onderzoeken door onafhankelijke partijen uit te laten voeren en de stakeholders bij het onderzoek te betrekken wordt geborgd dat het besluit op objectieve en gedragen informatie wordt gebaseerd.

Doelstelling expert review

Als aanvullende maatregel is besloten het onderzoeksrapport over de ordening op stations te laten toetsen door onafhankelijke experts. Doel van deze toets, een expert review, is om vast te stellen welke zwakke plekken in het rapport zitten (methodologisch en inhoudelijk), zodat hierop geanticipeerd kan worden.

De expert review wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie en in samenwerking met het onderzoeksteam van RHDHV. De review vindt plaats op de concept eindversie van het rapport, parallel aan de review door het ministerie en voorafgaand aan de bespreking hiervan met de klankbordgroep waarin de stakeholders vertegenwoordigd zijn.

Aanpak en resultaat

In een startgesprek lichten het ministerie en RHDHV het onderzoek en het rapport toe. Specifieke vragen en zorgpunten worden benoemd. De informatiebehoefte van de experts wordt besproken en specifieke afspraken over planning en afstemming van de review worden gemaakt.

Het tweede gesprek vindt plaats na de review, in dit gesprek worden de bevindingen aan het ministerie en het onderzoeksteam gepresenteerd. Naast begrip is doel van het gesprek ook om de eventueel te nemen maatregelen naar aanleiding van de review te verkennen.

Het resultaat van de review wordt na de bespreking gedeeld met het ministerie en het onderzoeksteam. De vorm is te bepalen door het expert review team. In de verantwoording van het onderzoek wordt de expert review genoemd, inclusief de namen van de experts. De resultaten van de review maken geen deel uit van het eindrapport.

Planning

Het concept eindrapport wordt 13 september opgeleverd. 30 september wordt het rapport aan de klankbordgroep gestuurd. Dat betekent dat de review start in de week van maandag 16 september en uiterlijk woensdag 26 september afgerond moet zijn. Exacte data zijn nader te bepalen. Tijdsbesteding van de experts wordt gedeclareerd bij het ministerie en is in totaal niet meer dan drie dagen. Nadere afspraken hierover zijn overeen te komen tussen het ministerie en de experts.

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: expert review
Datum: donderdag 8 augustus 2019 13:23:07
Bijlagen: [uitnodiging Expert review incl. 5.1.2.e.docx](#)
[image002.jpg](#)

Dag 5.1.2.e,

Ik heb even goed gekeken naar de concept uitnodiging en nog een aantal tekstsuggesties gedaan in de tekst (zie bijlage).

Het lijkt me prima om in deze brief ons als ministerie al directe opdrachtgever te benoemen richting de experts aangezien we onderling afgesproken hebben dat wij de kosten voor deze onafhankelijke review zullen dragen. Wetende dat het voorstel om te werken met een onafhankelijke review bij het opstellen van het onderzoek opgenomen was in de aanbidding die jullie ons gedaan hebben. Ik vertaal dit als dat jullie verder in de lead zijn om het praktisch te regelen en de uitkomsten van de review gefundeerd wel/niet een plek te geven in het concept eindrapport wat daarna naar de verschillende klankbord gremmia gaat.

gr. 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 8 augustus 2019 12:02

Aan: 5.1.2.e - DGB

Onderwerp: expert review

Zelfde inhoud als 108

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: rapportage bouwsteen gelijk speelveld
Datum: woensdag 14 augustus 2019 17:51:47
Bijlagen: BG4746IBRP1907231253_Bouwsteen_Gelijk_Speelveld_0.2_incl 5.1.2.e.docx
 image002.jpg

Dag 5.1.2.e,

Wellicht krijg je deze mail twee keer (want mijn eerste klapte er net uit / of komt toch nog aan).

Ik heb vandaag de Quicksan van ACM nog een keer gelezen en de eerste concept rapportage bouwsteen gelijk speelveld.

Ik zie bij het eerste deel dat volgens mij alle ingrediënten die m.b.t. gelijk speelveld op stations spelen aangehaald worden vanuit ACM rapport én ook een aantal zaken volgens mij uit eigen waarneming via interviews erin staan (bv van andere aanbieders buiten spoorvervoerders). Ik geef als aandachtspunt mee dat de formulering soms mijn inziens nog iets te slordig, niet conform bronnen die te vertrouwen zijn opgeschreven is. Dat zou nog tot externe kritiek kunnen leiden (maar jullie zijn verantwoordelijk voor deze bouwsteen dus het is uiteindelijk aan jullie om er achter te kunnen staan en met mogelijke toekomstige externe feedback om te gaan).

Voor wat betreft de inschatting hoe bij de verschillende opties het gelijk speelveld beter / slechter zou kunnen worden kan ik de hoofdlijn goed volgen. Vergt wel nog flinke slag in uitdetaillering c.q. nadere onderbouwing lijkt me.

Ik zie deze versie als een 50 – 55 procentversie.

Ik ben benieuwd hoe je er zelf tegenaan kijkt.

Idee om ergens morgen overdag te bellen hierover (ik ben op een treinexcursie met m'n IenW-collega's (echter wel geflankeerd door mensen van FMN, NS en ProRail) maar kan tussen de verschillende stops door wel even bellen).

Gr. 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 24 juli 2019 08:55

Aan: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e - DGB

CC: 5.1.2.e ; 5.1.2.e

Onderwerp: rapportage bouwsteen gelijk speelveld

Ha 5.1.2.e, 5.1.2.e,

Bijgevoegd het concept van het rapport van de interne bouwsteen gelijk speelveld. Onze 5.1.2.e

5.1.2.e heeft hiervoor onder andere de quick scan van de ACM gebruikt en hij is vorige week op gesprek geweest. Het verslag daarvan is nog niet definitief, mocht dat aanleiding geven tot aanvullingen/ aanpassingen, dan nemen we dat mee in de definitieve versie.

Wij zullen de informatie uit het rapport gebruiken in ons onderzoek, het laatste hoofdstuk uitgebreider dan de eerste hoofdstukken, omdat het daarin gaat over de opties.

5.1.2.e BRW, hij kan het rapport BRW definitief maken. Als jullie aanvullingen en/ of suggesties hebben, horen wij het graag.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com
Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: 2016 10 20 Overzicht wetenschappers.xlsx
Datum: woensdag 14 augustus 2019 17:57:24
Bijlagen: [groslijst reviewers hoogleraren spoorordening.xlsx](#)

Dag 5.1.2.e,
 Ik heb vandaag even mijn collega's bij het KiM geraadpleegd.
 Zie hieronder hun reactie op een aantal namen die ik bij ze gedropt had (zie ook bijlage die ik van een andere collega kreeg).
 Ook morgen even telefonisch een knoop over doorhakken... ?
 Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB

Verzonden: woensdag 14 augustus 2019 17:55

Aan: 5.1.2.e - KIM

CC: 5.1.2.e - KIM

Onderwerp: RE: 2016 10 20 Overzicht wetenschappers.xlsx

Dag 5.1.2.e & 5.1.2.e,
 Dank voor jullie meedenking en ik ga – samen met het bureau – even bezien wat we gaan doen.

Groeten 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - KIM <5.1.2.e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 14 augustus 2019 13:55

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e -

KIM <5.1.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: 2016 10 20 Overzicht wetenschappers.xlsx

Dag 5.1.2.e,

Een keuze voor 5.1.2.e kunnen wij ons goed voorstellen. Ook 5.1.2.e is een bekende naam, en gelet op zijn website bij TBM/TUD is hij de laatste jaren ook volop met dit onderwerp bezig.

5.1.2.e is voor ons geen bekende naam, maar dat zegt misschien meer over ons, dan over hem ^{BRW}. Wij hebben geen ervaring met hem.

Ons valt wel op dat de drie suggesties van jullie allen een bestuurskundige achtergrond hebben en wsch vooral ook een bestuurskundig perspectief zullen hanteren.

Gelet op het onderwerp lijkt het gepast ook iemand met een meer economische achtergrond te vragen. Een suggestie op dat gebied is 5.1.2.e van de Universität Wien. Hij was het afgelopen jaar een zeer regelmatige bezoeker van de door ESB georganiseerde seminar-cyclus Toekomst op de Rails. Ik heb hem even in de groslijst aangevuld (regel 41). Op basis van zijn opkomst bij deze sessies, en zijn inbreng daar, lijkt hij zeer geïnteresseerd in het onderwerp. Hij kan uiteraard gewoon in het Nederlands rapporteren, ook al is hij verbonden aan de Universität Wien.

<https://homepage.univie.ac.at/5.1.2.e.5.1.2.e.php>

Hartelijke groeten,

ook van 5.1.2.e,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

T 070 5.1.2.e
F 070 5.1.2.e
5.1.2.e @minienw.nl
www.kimnet.nl

Van: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 14 augustus 2019 10:06

Aan: 5.1.2.e - KIM <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e - KIM <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: FW: 2016 10 20 Overzicht wetenschappers.xlsx

Dag 5.1.2.e (& 5.1.2.e),

@5.1.2.e: nav telefoongesprek zonet: ik ben op zoek naar een of mogelijk twee hoogleraren / professoren die een concept eindrapport van Royal Haskoning / DHV over mogelijk andere ordening van eigendom- en verantwoordelijkheidsverdeling op (trein)stations zou kunnen 'peer reviewen'. Scope van de beoogde peer review zou zijn of de conclusies die het onderzoeksbureau trekt navolgbaar en logisch zijn en of het methodologisch kader passend is. 5.1.2.e hadden we in eerste instantie op het oog maar deze schijnt geen tijd te hebben.

Ik kreeg van mijn collega 5.1.2.e een lijst met potentiële namen hiervoor en 5.1.2.e en ik kwamen op basis daarvan mogelijk tot deze 'shortlist':

- 5.1.2.e (governance)
- 5.1.2.e
- 5.1.2.e

Hoe kijken jullie tegen deze potentiële gegadigden aan en/of hebben jullie andere wetenschappers met naam en faam die een peer review zouden kunnen doen? En zo ja of je van deze personen ook contactgegevens hebt zodat ik deze kan (laten) benaderen hiervoor. Ik hoor graag jullie reactie

---

Van: 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 13 augustus 2019 16:17

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: 2016 10 20 Overzicht wetenschappers.xlsx

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: expert review/ wetenschappers/ hoogleraren
Datum: maandag 19 augustus 2019 14:33:19
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Dag 5.1.2.e,
 Helder en inderdaad conform wat we vorige week donderdag telefonisch bespraken, dus zo mee eens.

Groeten 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: maandag 19 augustus 2019 13:27

Aan: 5.1.2.e - DGB

CC: 5.1.2.e

Onderwerp: expert review/ wetenschappers/ hoogleraren

Hoi 5.1.2.e,

Vorige week donderdag hebben we gesproken over de manier waarop de expert review nu wel of niet in het project uitgevoerd kan worden. Ik zou je daar vrijdag over mailen, maar omdat ik 5.1.2.e pas vanochtend heb gesproken, is dat iets later geworden.

Donderdag bespraken wij het belang van het betrekken van de experts uit de wetenschappelijke wereld, zoals in onze aanpak verwoord. Dat is tweeledig: De betrokkenheid is extra borging van de kwaliteit van het onderzoek, naast onze interne experts was ons idee om aanvullend daarop ook externe experts mee te laten kijken. De betrokkenheid van wetenschappers zou daarnaast het rapport extra status geven, wat gezien de gevoeligheid van het onderzoek waardevol kan zijn.

Wij hebben deze kosten niet in onze offerte meegenomen omdat wij niet wisten hoe we dit in zouden richten, en wie we hiervoor zouden benaderen, het was voor ons niet af te prijzen in die fase. Lopende het onderzoek hebben we het over de invulling van deze extra kwaliteitsborging een paar keer gehad, maar zijn we niet aan een besluit toegekomen.

Via TU Delft hebben wij in de afgelopen weken contact gehad met 5.1.2.e en 5.1.2.e, zij waren beschikbaar en konden binnen de projectplanning leveren. We stelden vast dat hiermee het eerste doel bereikt kan worden. Het tweede doel echter niet, hiervoor zou een hoogleraar zijn of haar naam aan de review moeten verbinden.

We hebben donderdag in ons gesprek twee mogelijkheden verkend: alsnog een hoogleraar benaderen, of de experts voor eigen rekening mee laten kijken. Beide uitkomsten zijn voor jou acceptabel. De eerste optie is niet haalbaar, gegeven de planning van het onderzoek. 5.1.2.e en 5.1.2.e kunnen snel schakelen, met een hoogleraar is dat toch anders. De tweede optie is voor ons niet haalbaar. Wij hebben de inzet niet in het budget zitten. De bestedingen zijn ook niet zodanig, dat er ruimte is om ze alsnog in te zetten.

Dit betekent dat wij voor dit onderzoek op onze interne kwaliteitsborging drijven, en zo onze normale manier van werken volgen. De extra borging en de status die de wetenschappers aan

het rapport zouden geven, komt met dit besluit te vervallen. Vanochtend heb ik 5.1.2.e
gesproken en bovenstaand besluit toegelicht.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Transport Hubs

M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: financiële stromen
Datum: maandag 19 augustus 2019 12:14:00
Bijlagen: image002.jpg

Dag 5.1.2.e,

Dank voor het alvast delen van deze indrukwekkende 'kleurplaat' met de financiële stromen die spelen op en rondom stations.

Ik merk dat het overzicht helpt om overzicht te krijgen en uitdaging is om in de kleurplaat een balans te vinden tussen enerzijds overzichtelijkheid (c.q. zo generiek mogelijk te houden) en anderzijds volledig te willen zijn.

Ik merk dat ik wel behoefte heb om de stromen die van/naar IenW samen met wat IenW-collega's die daar meer kaas van gegeten met jullie samen na te lopen c.q. te toetsen. Kunnen we wellicht volgende week dinsdagmiddag doen tijdens en/of voorafgaand aan reguliere overleg.

Contactgegevens van 5.1.2.e en 5.1.2.e zijn:

5.1.2.e @minfin.nl

5.1.2.e minfin.nl

070 - 5.1.2.e

Gr. 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 16 augustus 2019 10:17

Aan: 5.1.2.e - DGB

CC: 5.1.2.e - DGB ; Robert van Hoof

Onderwerp: financiële stromen

Hoi 5.1.2.e,

Zoals besproken stuur ik je hierbij de schets van de financiële stromen zoals we er nu tegen aan kijken. Deze plaat wordt in gesprekken met ProRail en NS geverifieerd en verder gedetailleerd.

En later worden ook de opties in dit format toegelicht.

Deze mail is ter informatie, zodat je weet wat wij delen en welke kant het ongeveer op gaat.

Mocht je echt gekke dingen zien, laat het weten.

Verder zouden we ook met Financiën willen spreken om het ook bij hen te toetsen. In de klankbordgroep gaven ze ook aan graag hierbij te worden betrokken. Ik heb volgens mij wel de namen 5.1.2.e en 5.1.2.e) maar niet de contactgegevens. Kan jij ons daaraan helpen?

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e Transport Hubs

M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations
Datum: maandag 26 augustus 2019 13:54:17

Hoi 5.1.2.e,

Dank voor je reactie en ik was me idd bewust dat de meeste feedback op het bordje van 'ons' (IenW) ligt.

Gr 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat
 Directoraat Generaal Mobiliteit
 Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl
 T +31 (0)6 - 5.1.2.e
 P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
 L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>
Datum: maandag 26 aug. 2019 1:33 PM
Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Hoi 5.1.2.e,

Ja, deze zat bij het setje dat 5.1.2.e doorgezet heeft. Daarbij de opmerking dat de reactie van FMN vooral over de opzet van het onderzoek en de opdracht gaat, niet over de uitvoering of het rapport.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB

Sent: maandag 26 augustus 2019 12:06

To: 5.1.2.e

Subject: FW: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Dag 5.1.2.e,

Nog even voor de zekerheid c.q. checkvraag of je onderstaande reactie van FMN ook via 5.1.2.e doorgespeeld gekregen hebt.

Zo niet: dan graag even contact hoe hiermee omgegaan kan worden in deze fase.

Groet 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit
Directie Openbaar Vervoer & Spoor
E 5.1.2.e@minienw.nl
T +31 (0)6 - [5.1.2.e](tel:5.1.2.e)
P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
L Den Haag, Rijnstraat 8, [5.1.2.e](tel:5.1.2.e)

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB

Verzonden: maandag 26 augustus 2019 12:05

Aan: 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Dag 5.1.2.e,

Als het goed is heeft 5.1.2.e deze reactie van FMN – samen met de andere reacties van leden van klankbordgroep en Directeurenoverleg – doorgespeeld naar RHDHV en ik zal dat morgen ook nog keer checken bij 5.1.2.e.

De meeste punten liggen op het terrein van ons (hoe we het onderzoek zien en proces van besluitvorming etc.) en daar zal ik het met 5.1.2.e ook over hebben.

Voor de zekerheid stuur ik deze reactie van FMN zo ook nog door naar RHDHV (better safe than sorry).

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 23 augustus 2019 12:36

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Hoi 5.1.2.e,

Heb jij (en RHDHV) deze ook ontvangen?

Groet, 5.1.2.e

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@keolis.nl>

Date: Tuesday, 23 Jul 2019, 4:47 PM

To: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>, 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e@minienw.nl>

Cc: 5.1.2.e@transdev.com <5.1.2.e@transdev.com>, 5.1.2.e <5.1.2.e@arriva.nl>, 5.1.2.e [Competition Support]' <5.1.2.e@competitionsupport.nl>

Subject: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e,

FMN heeft met belangstelling kennis genomen van het concept rapport van Royal Haskoning over de positie van stations. FMN waardeert de mogelijkheid in dit stadium haar opmerkingen te kunnen geven. Wij willen op dit moment het volgende meegeven naar aanleiding van het onderzoek

- *Creëer een transparant besluitvormingsproces en betrek marktpartijen hierbij.* Dit onderzoek is – net als de andere onderzoeken die op dit moment worden uitgevoerd – een belangrijke bouwsteen voor een vervolgtraject dat uiteindelijk moet leiden in een visie en voorgenomen besluit over de toekomst van de ordening van het spoor. FMN pleit voor een transparant vervolgtraject van de verdere stappen van de besluitvorming en wordt graag betrokken bij dit traject. Zij zou graag vernemen hoe het ministerie bedoeld traject voor ogen heeft, hoe het onderzoek naar stations en de verschillende varianten daarin worden afgezet ten opzichte van de verschillende toekomstscenario's en hoe de rol van FMN en haar leden daarin ingebed wordt. Wij zullen hier ook nog nader op terugkomen naar aanleiding van de bijeenkomst over de planning van de besluitvorming over de marktordering op het spoor na 2024.

- *Opzet van het onderzoek.* Het concept onderzoek zoals dat in de bijeenkomst van 17 juli nader werd toegelicht door Royal Haskoning bestaat nu nog voor een groot gedeelte uit de resultaten van interviews. De inhoudelijke analyse ontbreekt nog en zal in een volgende concept aan de orde komen. FMN vraagt zich of het onderzoek voldoende houvast zal bieden voor de mogelijke ingrijpende beslissingen over de positie van stations die voorliggen. Biedt het huidige onderzoek alle ingrediënten voor een dergelijk besluit? Wordt voldoende inzichtelijk dat kruissubsidie een substantieel en structureel probleem is, dat alleen met structurele maatregelen kan worden opgelost? Wordt de onafhankelijkheid van het stationsbeheer – en het belang daarvan in relatie tot vervoerdersafhankelijke bediening van stations – afgewogen in de verschillende scenario's en zo ja, op welke punten; wordt er bv. een vergelijkingsmatrix opgesteld? FMN begrijpt dat het onderzoek zelf geen aanbevelingen zal doen voor één van de onderzochte scenario's. Het is wel essentieel dat het onderzoek helder maakt of er voldoende inzicht in de onderzochte scenario's is om een besluit te kunnen nemen, waarbij ook daadwerkelijk een keuze kan worden afgewogen. FMN verzoekt deze vraag expliciet te adresseren in het onderzoek.
- *Eerlijke kans voor structurele oplossingen.* FMN vreest dat het scenario dat een structurele oplossing kan bieden voor concurrentieproblemen (alles naar ProRail) het moet afleggen tegen een meer pragmatisch scenario waarin de afspraken tussen NS en ProRail en de rol van ACM nader wordt bekeken. Bijvoorbeeld omdat er onvoldoende inzicht is in de uitvoering van het overhevelen van stations naar ProRail of in de financiële aspecten. Onzekerheid over de uitvoerbaarheid kan dan (ten onrechte) een reden zijn om voor een minder ingrijpend scenario te kiezen. FMN bepleit dan ook dat dit risico afgewend wordt, door een gedegen, vergelijkende analyse te maken op basis waarvan keuzes en consequenties van die keuzes, maar ook de oplossingen daarvoor, in beeld komen. Alleen dan is een afgewogen kader beschikbaar.
- *Relatie tot andere onderzoeken en orderingsvraagstuk.* Het Regeerakkoord stelt decentralisatie van meer sprinterlijnen in het vooruitzicht; de Europese wetgever heeft Nederland verplicht tot invoering van open toegang. Het onderzoek van Royal Haskoning moet voldoende inzicht bieden in de keuzes die in het vervolg voorliggen. In de bijeenkomst van de klankbordgroep kwam bijvoorbeeld de vraag ter tafel of er slechts op een beperkt aantal stations sprake van een positie van andere vervoerders. Maar die situatie is een statische; op langere termijn gaat de markt verder open, worden wellicht alle sprinterlijnen gedecentraliseerd en zal open toegang in elk geval leiden tot aanzienlijk meer (en wellicht nu nog onbekende) partijen op het spoor. Het is cruciaal dat het onderzoek van Royal Haskoning zich niet richt op de situatie zoals die nu is, maar op de mogelijke toekomstige situatie dus met een grotere rol voor alternatieve vervoerders, waaronder de regionale vervoerders. Dit zou kunnen door een high-level sensitiviteitsanalyse op te nemen in het rapport waarin orderingsscenario's op het spoor worden afgezet tegen de orderingsscenario's van de stations.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e FMN

Van: 5.1.2.e - DGB [mailto:5.1.2.e@minienw.nl]

Verzonden: dinsdag 23 juli 2019 15:29

Aan: 5.1.2.e@dova.nu; 5.1.2.e@rover.nl; 5.1.2.e <5.1.2.e@keolis.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@transdev.com>; 5.1.2.e@arriva.nl; 5.1.2.e (AFEP) <5.1.2.e@minfin.nl>; 5.1.2.e@minez.nl; 5.1.2.e@minez.nl; 5.1.2.e (FIN/DEELN) 5.1.2.e@minfin.nl; 5.1.2.e (FIN/DEELN) <5.1.2.e@minfin.nl>; 5.1.2.e@dova.nu; 5.1.2.e@nsstations.nl; 5.1.2.e@ns.nl; 5.1.2.e@prorail.nl; 5.1.2.e@prorail.nl; 5.1.2.e@rhdhv.com; 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e@minezk.nl

cc: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Onderwerp: RE: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Geachte leden van de klankbordgroep,

Voor zover dit nog niet gestuurd is wil ik jullie er gaarne aan herinneren *uiterlijk morgenochtend (24-07)* de feedback op het concept toe te sturen. Daarna kan uw reactie *niet* meer meegenomen worden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

5.1.2.e @minienm.nl

+316 5.1.2.e

Rijnstraat 8 | Den Haag

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2.e - BSK <5.1.2.e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 19 juni 2019 15:03

Aan: 5.1.2.e - BSK; 5.1.2.e @dova.nl; 5.1.2.e @dova.nu; 5.1.2.e @rover.nl;

5.1.2.e @keolis.nl; 5.1.2.e ; 5.1.2.e @arriva.nl; 5.1.2.e

(AFEP); 5.1.2.e @minez.nl; 5.1.2.e @minez.nl; 5.1.2.e (FIN/DEELN);

5.1.2.e (FIN/DEELN); 5.1.2.e @dova.nu; 5.1.2.e @nsstations.nl;

5.1.2.e @ns.nl; 5.1.2.e @prorail.nl; 5.1.2.e @prorail.nl;

5.1.2.e @rhdhv.com; 5.1.2.e - BSK; 5.1.2.e - DGB

CC: 5.1.2.e ; 5.1.2.e @minezk.nl

Onderwerp: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations

Tijd: woensdag 17 juli 2019 09:30-11:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Rijnstaat, Den Haag vergaderzaal W422

Bijgewerkte versie: Klankbordgroep Onderzoek naar de ordening van stations.

Starttijd wordt: **09:30**-11:00 uur

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

M:06 5.1.2.e

E 5.1.2.e @minienw.nl

E 5.1.2.i @minienw.nl

5.1.2.e

.....

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat General Mobiliteit
Openbaar Vervoer en Spoor
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

5.1.2.e

.....
Bij bezoek aan ons kantoor, dient u zich te kunnen legitimeren!

Geachte genodigde,

Hierbij de bevestiging van de bovengenoemde klankbordgroep.

Hieronder de lijst van de genodigde die aansluiten bij deze klankbordgroep.

Graag dit agendaverzoek accepteren.

U bent aangemeld bij de receptie.

Alvast dank voor de genomen moeite.

Deelnemers;

OVS; (5.1.2.e) 5.1.2.e

DOVA; 5.1.2.e of 5.1.2.e

Rover; 5.1.2.e

FMN; 5.1.2.e , 5.1.2.e en 5.1.2.e

AFEP; 5.1.2.e

AEP 5.1.2.e

Min Fin; 5.1.2.e 5.1.2.e

NS; 5.1.2.e en 5.1.2.e

ProRail; 5.1.2.e en 5.1.2.e

Haskoning; 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e Postbus MA's OVS

5.1.2.e Directie OVS

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directie OV en Spoor

Rijnstraat 8

2515 XP Den Haag

Postbus 20901

2500 EX Den Haag

Mobiel +31 (0)6 - 5.1.2.e

Telefoon 070-5.1.2.e

5.1.2.e [@minienm.nl](mailto:5.1.2.e@minienm.nl)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - BSK
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: Bouwsteen toekomstbestendigheid
Datum: donderdag 29 augustus 2019 19:51:39
Bijlagen: [Bouwsteen Toekomstbestendigheid Stations.docx](#)

Beste 5.1.2.e,

Bij dezen onze eerste versie van de interne bouwsteen toekomstbestendigheid. Met een kleine slag om de arm, moet ik erbij zeggen, aangezien we op een paar punten nog op feedback van een collega wachten. Veel zal er echter niet meer veranderen.

We spreken elkaar hier volgende week verder over.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

.....
Directie Openbaar Vervoer & Spoor
Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

.....
 E 5.1.2.e@minienw.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: bouwsteen organisatorisch
Datum: vrijdag 30 augustus 2019 10:04:24

Hoi 5.1.2.e,

We hebben gisteren de review doorgesproken en de verwachtingen van jou over het eindproduct. Ik vat voor de zekerheid nog even samen wat we afgesproken hebben, mocht ik het ergens mis hebben dan bellen we maandag daar weer even over.

Overigens merk ik bij het schrijven van deze mail dat we een contact in Oostenrijk nodig hebben om UK te vervangen, niet Zweden, dat zou jullie optie 2 zijn geweest.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB
Sent: donderdag 29 augustus 2019 12:01
To: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Subject: RE: bouwsteen organisatorisch

Dag 5.1.2.e, 5.1.2.e,

We hebben de concept bouwsteen organisatorisch even goed doorgenomen.

Hieronder op hoofdlijnen even de belangrijkste feedback:

Overall:

Heeft ons inziens nog een flinke slag nodig... → de bouwsteen is geen grondig onderzoek naar de modellen in andere landen, we willen in beeld brengen wat er geleerd kan worden van de organisatie/ordening op stations in andere landen en luchthavens. We gaan nog een slag slaan in het rapport, het kan hier en daar inderdaad nog een stukje scherper en beter, maar de focus ligt nu wel op het hoofdrapport.

Startpunt zou kunnen zijn om – op basis van de bron die jullie citeren (IRG-Rail rapport over heel Europa) – een globale weergave te geven over heel EU heen hoe in landen stations ‘opgehangen’ c.q. institutioneel georganiseerd zijn (onze inschatting / vertaling dat het veelal opgehangen onder de railinfrabeheerder opgehangen is waarbij de railinfrabeheerder ook bij een aantal landen nog in de groephouding zit met de nationale vervoerder) → we kunnen wat uitgebreider naar dit rapport verwijzen en ook een overzicht opnemen van hoe het op stations geregeld is. Zoals besproken is dat voor interpretatie vatbaar (zie ook jullie inschatting van welk land ongeveer welke optie is ten opzichte van ons beeld), maar het helpt wel om in het rapport vanuit een bredere inventarisatie te beginnen. In het IRG-rapport staan overigens niet alle EU landen.

Op basis van onze inschatting zouden we kiezen voor de volgende landen: → het is voor ons nu niet meer te doen om het rapport om te gooien en andere landen te benaderen. Het kost veel tijd om de juiste mensen te pakken te krijgen en in Zweden en Oostenrijk moeten we op 0 beginnen. We hebben afgesproken dat je ons via jullie internationale contacten een contactpersoon toestuurt die wij kunnen interviewen, omdat je UK eigenlijk niet in het rapport wil zien.

Frankrijk (nu soort van optie 0 en 1 bewegend naar optie 3 in 2020)

Zweden (soort van optie 2 voor het onderdeel Jernhuset) → we hadden het aan de telefoon over Zweden, maar dat moet Oostenrijk zijn, UK was onze vergelijkbare optie 3

Oostenrijk (soort van optie 3)

België (soort van optie 4)

- UK vinden we dus geen goede keuze omdat het niet aansluit bij een optie die we in NL onderzoeken → Zoals besproken is dit ongelukkig gelopen, wij hebben UK vaak genoemd en nooit een signaal gekregen dat dit geen goed idee was. Andere kant is: wij hebben er ook niet expliciet naar gevraagd.

Voor de te beschrijven landen / soort van opties:

1. Welke publieke belangen worden beleidsmatig nagestreeft m.b.t. stations (bron zou een beleidsdocument kunnen zijn) → welke belangen worden nagestreefd is voor dit onderzoek minder relevant, het gaat er om hoe de borging van publieke belangen organisatorisch is ingebed
2. plaatje/figuur met institutioneel framework en/of organogram waar de stationsorganisatie(s) opgehangen zijn in de (groep)organisatie → organogrammen zijn moeilijk te vinden, zelfs van NS en ProRail zijn er nauwelijks goede

plaatjes te vinden/krijgen. Een illustratie van onze tekst kunnen we zelf wel maken, dat geeft wellicht wat meer duiding.

3. wat zijn de ervaringen uit de praktijk met wat gaat goed / kan beter m.b.t. de publieke belangen die nagestreefd worden. → Waar het om gaat is om in beeld te krijgen waar de afspraken over de publieke belangen gemaakt worden. Legt het Ministerie die op en is er geen discussie over, of is het meer zoals bij ons, moeten partijen het op de werkvloer concreet maken en is de aansturing op hoofdlijnen. Deze vraag zullen we nog proberen te beantwoorden met onze contacten.

In de bijlage stuur ik ook meer gedetailleerde feedback in revisie: maar dat is voor nu eigenlijk te gedetailleerd (maar geeft een beetje gevoel voor hoe we uiteindelijk kijken). → Het is een scherpe reactie, maar die hebben we liever nu dan later!

Zoals ik per voicemail aangaf: weet me te vinden voor nadere verheldering etc.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienw.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>

Verzonden: dinsdag 27 augustus 2019 11:16

Aan: 5.1.2.e - DGB 5.1.2.e @minienw.nl; 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e @minienw.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>; 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>

Onderwerp: bouwsteen organisatorisch

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Hierbij het definitieve conceptrapport interne bouwsteen 4: organisatorische aspecten. Hierin hebben we de bevindingen uit de gesprekken met ervaringsdeskundigen uit de Franse, Britse en Belgische stationsomgeving opgenomen en, zoals in onze aanpak beschreven, uit de luchtvaartbranche. Specifiek hebben we ook met een aantal medewerkers van Schiphol gesproken, waarmee we tegemoet komen aan de wens die in de klankbordgroep geuit is om daar ook goed naar te kijken.

In het rapport hebben we benadrukt dat de bevindingen gebaseerd zijn op een steekproef waarin we naar ervaringen gevraagd hebben. Ook hebben we opgenomen dat het hier om een vergelijking gaat die niet één op één te vertalen is naar de ordening op Nederlandse stations. Deze bouwsteen levert inzichten en aandachtspunten op, die we laten terugkomen in het hoofdrapport bij de beschouwing van de opties.

Wat mij betreft kan dit rapport worden gedeeld met jullie collega's die aan de bouwstenen werken, al denk ik dat er niet heel veel raakvlakken zijn met die thema's.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Transport Hubs

M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - BSK
Cc: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Bouwsteen toekomstbestendigheid
Datum: vrijdag 30 augustus 2019 15:13:40

Hoi 5.1.2.e,

Dankjewel voor de eerste versie, eerste reactie: het ziet er goed uit! De opbouw is precies wat we hebben afgesproken en sluit aan bij de opzet van het hoofdrapport. Als we voor donderdag zaken tegen komen die niet kunnen wachten, laten we het weten.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - BSK

Sent: donderdag 29 augustus 2019 19:52

To: 5.1.2.e

Cc: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e - DGB

Subject: Bouwsteen toekomstbestendigheid

Zelfde inhoud als 121

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e @rhdhv.com
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: Wijziging einddatum proj. "Eig. exploit. en verantw. deling stations" min.v.lenW/dir. OVS
Datum: maandag 2 september 2019 12:27:00

Geachte 5.1.2.e ,
Bij deze deel ik u mee dat de einddatum van bovenstaand genoemd project met verpl.nr.
5.1.2.i is verlegd naar 30 januari 2020.
Met vriendelijke groet,
5.1.2.e /DGMo-OVS

Van: 5.1.2.e - BSK
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: Bouwsteen toekomstbestendigheid
Datum: woensdag 11 september 2019 18:32:24
Bijlagen: [Bouwsteen Toekomstbestendigheid Stations.docx](#)

Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e,
 Bij dezen onze nieuwe versie van de bouwsteen toekomstbestendigheid. We hopen dat jullie er
 zo mee uit de voeten kunnen voor jullie rapport.
 Hartelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

.....
Directie Openbaar Vervoer & Spoor
Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

.....
 E 5.1.2.e@minienw.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: conceptrapport ordening
Datum: vrijdag 13 september 2019 20:02:26
Bijlagen: image001.jpg

Dag 5.1.2.e en 5.1.2.e,
 Dank voor het toesturen (kwam bij mij exact om 18 uur in mijn mailbox binnen 5.1.2).
 5.1.2.e, 5.1.2.e en ik hebben met elkaar afgesproken het stuk zoveel al mogelijk komende
 maandag te gaan lezen en eind van de dag al even kort intern te bespreken.
 Het lijkt me inderdaad een goed idee om volgende week even contact te hebben: mogelijk
 maandag al even telefonisch en/of wo of donderdag even fysiek (dinsdag zijn BRW

BRW

Gr. 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienw.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 13 september 2019 17:59

Aan: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e - DGB

CC: 5.1.2.e

Onderwerp: conceptrapport ordening

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Hierbij ons conceptrapport. Heel veel is op het einde nog bij elkaar gekomen, maar het is gelukt om alle aspecten hierin te verwerken. Een paar opmerkingen:

- Bouwsteen financiële stromen vraagt nog aandacht. NS heeft nog geen cijfers geleverd en dat zorgt ervoor dat we nog onvoldoende kunnen zeggen over de verhoudingen. 5.1.2.e en 5.1.2.e hebben maandag nog contact, ik verwacht dat er dan een seintje naar jullie gaat om wat druk uit te oefenen.
- Bouwsteen organisatie hebben we geactualiseerd. Organisatie is niet compleet, we hebben UK eruit gesloopt, maar Oostenrijk er nog niet in. De conclusies in het hoofdrapport hebben we, in afwachting van wat we horen uit Oostenrijk nog gebaseerd op de vorige versie. Van de Belgen hebben we aanvullende info ontvangen, in Frankrijk nog geen gehoor gevonden.
- ACM heeft een factcheck op mededinging uitgevoerd op deze versie en die hebben we verwerkt.
- We hebben een samenvatting en een hoofdstuk met antwoorden op de onderzoeksvragen, die veel overlap maar ook wat verschil kennen. Beide zo houden?
- Ik stuur de bouwstenen van lenW niet mee in deze mail. De staatssteun aspecten hebben we wel in het rapport laten staan.
- ProRail en NS hebben uitgebreid op hoofdstuk 2 gereageerd, daar waar het past in de lijn van het rapport hebben we zoveel mogelijk overgenomen.

Laten we maandag even contact hebben over de review, ik denk dat het goed is om in de loop van de week even bij elkaar te komen?

Voor nu een fijn weekend.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Transport Hubs

M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: NS cijfers
Datum: donderdag 19 september 2019 09:50:29

Hoi 5.1.2.e,

Goed om te weten.

Ik wilde juist gaan bellen naar NS Stations maar had dat nog niet gedaan.

Als dit toch nog nodig is laat me dit dan vandaag weten.

Groeten 5.1.2.e

PS BRW

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat
 Directoraat Generaal Mobiliteit
 Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl
 T +31 (0)6 - 5.1.2.e
 P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
 L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>
Datum: donderdag 19 sep. 2019 8:57 AM
Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: Re: NS cijfers

Hoi 5.1.2.e,

5.1.2.e belde net dat hij inmiddels iets ontvangen heeft. Niet veel, maar het zouden de gemaakte afspraken zijn. Ik kijk even of ik het zo naar jou kan doorsturen.

Groet,

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 18 sep. 2019 om 16:18 heeft 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com> het volgende geschreven:

Hoi 5.1.2.e,

Ik krijg 5.1.2.e niet te pakken (en kan natuurlijk niet in de inbox van 5.1.2.e

kijken) maar meestal cc't NS mij ook in berichten en ik heb nog geen informatie over de financiële stromen voorbij zien komen. Kunnen jullie kijken of jullie nog iets kunnen toveren ^{5.1.2}?

Groet,

5.1.2.e | SMC - Strategy and Management Consultants | M +31 6 **5.1.2.e** | E **5.1.2.e** [@rhdhv.com](mailto:5.1.2.e@rhdhv.com)

W www.royalhaskoningdhv.com/smc | HaskoningDHV Nederland B.V., onderdeel van **Royal HaskoningDHV** |

Postbus 8520, 3009 AM Rotterdam, George Hintzenweg 85, 3068 AX Rotterdam, The Netherlands

 Please consider the environment before printing this e-mail.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
 Aan: 5.1.2.e - DGB
 Onderwerp: Cijfers NS
 Datum: vrijdag 20 september 2019 17:03:13

Beste 5.1.2.e,

Voor de bouwsteen 'financiële stromen' en het bijbehorende schema in perspectief te zetten zou het veel inzicht verschaffen wanneer NS Stations inzicht gaf in – in ieder geval- de cijfers die behoren bij investeringen en exploitatie. Op dit moment heeft NS Stations nog enkel gezegd 5.1.1.c. 5.1.2.e heeft opnieuw naar een uitsplitsing van cijfers gevraagd en verwacht maandag een reactie. Ik hou je op de hoogte.

Groet,

5.1.2.e | SMC - Strategy and Management Consultants | M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com W www.royalhaskoningdhv.com/smc | HaskoningDHV Nederland B.V., onderdeel van Royal HaskoningDHV | Postbus 8520, 3009 AM Rotterdam, George Hintzenweg 85, 3068 AX Rotterdam, The Netherlands

SMC
Academy

*als samenwerken
 je vak is!*

Check ons programma voor voorjaar en zomer! >

Please consider the environment before printing this e-mail.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

1.1 Wat gaat goed en wat kan beter?

In onderstaande tabel is samenvattend weergegeven wat er in de huidige situatie goed gaat en wat beter kan. Alle respondenten geven aan dat de publieke belangen in de huidige situatie zeker behartigd worden. Met andere woorden: er gaat op stations heel veel goed. Wel zijn er enkele verbeterpunten die opgepakt zouden kunnen worden. Deze verbeterpunten worden in 1.2 verder uitgewerkt.

	Belastingbetaler	Reiziger	Vervoerders
Algemeen	Invullen obv info rapport financiële stromen	Stations zijn van steeds betere kwaliteit. Waar in 2014 nog 65% van de reizigers de treinstations een 7 of hoger gaf, was dat in 2018 76%.	Andere concessiehouders scoren NS Stations met gemiddeld een NS Stations heeft een single point of contact voor vervoerders die als erg prettig wordt ervaren.
Comfortabel & Toegankelijk	Investerings in stations	Stations zijn t.o.v. van een decennium geleden een stuk comfortabeler. Commerciële exploitatie draagt bij aan beleving van de stations, soms worden er vraagtekens gesteld bij de dominantie van exploitatie op stations.	n.v.t
Schoon & Heel	Onderhoudstaken worden aanbesteed, er kan dus vanuit gegaan worden dat dit tegen marktconforme prijzen gebeurt. Wel wordt een overlap tussen taken ProRail en NS Stations ervaren. Samenwerking en afstemming tussen NS en ProRail vergt veel tijd en zorgt er soms voor dat taken dubbel gebeuren.	Stations zijn over het algemeen schoon en goed onderhouden. Mochten er problemen zijn dan kunnen reizigers dit snel melden en ProRail/NS zorgen ervoor dat de melding op de juiste plek terecht komt.	n.v.t.
Veilig	Verantwoordelijkheden en (lasten) verdeeld over NS Stations en ProRail.(On)duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden ProRail en NS Stations wat betreft transfer. Dit leidt tot spanning tussen beide en wellicht efficiëntieverlies.	Veiligheid is goed gewaarborgd op stations, in de toekomst van belang dat balans tussen commercie en transfer in het oog gehouden wordt door toenemende reizigersstromen.	n.v.t.
Integrale ontwikkeling	Integrale ontwikkeling vindt steeds meer plaats, wel wordt	Stations, met name de kathedralen, worden steeds	NS Stations legt steeds meer de nadruk op het aanbieden van

	<p>het ervaren dat het voor derden lastig is invloed te hebben op integrale ontwikkeling.</p> <p>Daarnaast maakt men zich zorgen, met het oog op de toekomstige ontwikkeling van stations tot multimodale hub, de trein, door de grote betrokkenheid van twee spoorpartijen een dominante rol spelen.</p>	<p>beter ontwikkeld. Er wordt ervaren dat stations ontegenzeggelijk een comfortabele plek zijn geworden, met dankzij de ervaring die NS Stations hier tegenwoordig mee heeft.</p>	<p>een hele keten aan diensten rondom de deur-tot-deurreus en drukt daarmee eigen stempel op integrale ontwikkeling, wat voor andere vervoerders niet altijd even makkelijk is.</p>
Deur-tot-deur-reis	<p>Transfer is een belangrijk deel van de deur-tot-deur reis, momenteel wordt de verantwoordelijkheid voor transfer bij NS Stations en ProRail anders ervaren. Leidt tot nu toe niet tot merkbare problemen, maar vooral tot onderlinge discussies die tijd en geld kosten.</p>	<p>Evaringen van sommige stakeholder is dat looproutes soms langs commercie geleid worden.</p>	<p>n.v.t.</p>
Zichtbaarheid vervoerders	<p>Doordat NS Stations veel eigendom en verantwoordelijkheden heeft op stations is NS zichtbaar op alle stations, ook als NS daar niet halteert. Respondenten vragen zich af of dit wenselijk is vanwege de zichtbaarheid van regionaal vervoer en daarmee de marktconcurrentie</p>	<p>Reisinformatie, kaartautomaten en serviceloketten van andere vervoerders zijn over het algemeen goed te vinden. Enige verbetering mogelijk ten opzichte van reisinformatie van andere modaliteiten binnen de poortjes.</p>	<p>Eigen profilering wordt soms als beperkend ervaren door het spoorbeeld. Daarnaast vragen sommige respondenten zich af of diensten van andere vervoerders altijd de beste plek toegewezen krijgen door NS Stations</p>

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Mededinging
Datum: dinsdag 24 september 2019 20:08:50

Hi 5.1.2.e,

Hebben jullie nog tijd gehad om na te denken over de 'tussenoptie', het inbouwen van een paragraaf tussen de intro en de ervaringen, een paragraaf die dieper ingaat op de publieke belangen?

Groet,

From: 5.1.2.e - DGB

Sent: maandag 23 september 2019 13:59

To: 5.1.2.e

Subject: RE: Mededinging

Hallo 5.1.2.e,

Dank, we gaan ernaar kijken en komen er vandaag op terug. Als gezegd: schroom niet tussentijds stukken voor te leggen. We kijken graag mee!

Groeten,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - 5.1.2.e @rhdhv.com>

Verzonden: vrijdag 20 september 2019 17:05

Aan: 5.1.2.e - DGB 5.1.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Mededinging

Hoi,

Laatste mail van vandaag: 5.1.2.e gaat aan de slag met de mededingingsbouwsteen om het vanuit de 'Rotterdam-bril' te bekijken en zal explicieter het verschil tussen geoorloofde en ongeoorloofde kruissubsidiering benoemen.

Groet,

5.1.2.e | SMC - Strategy and Management Consultants | M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com W www.royalhaskoningdhv.com/smc | HaskoningDHV Nederland B.V., onderdeel van Royal HaskoningDHV | Postbus 8520, 3009 AM Rotterdam, George Hintzenweg 85, 3068 AX Rotterdam, The Netherlands

SMC Academy
 als samenwerken je vak is!
 Check ons programma voor voorjaar en zomer! >

Royal HaskoningDHV
 Enhancing Society Together

Please consider the environment before printing this e-mail.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
 Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
 Cc: 5.1.2.e
 Onderwerp: Kt: Verbeterpunten publieke belangen
 Datum: donderdag 26 september 2019 14:34 06
 Bijlagen: [aanpassingen publieke belangen.docx](#)

Ha 5.1.2.e en 5.1.2.e,

We zijn druk bezig met het verwerken van de review in een nieuwe versie van het document. Vandaag een tussenversie opsturen zou voor ons en jullie niet handig zijn. Wat we wel hebben gedaan is een apart documentje gemaakt met de aanpassingen die we door willen voeren naar aanleiding van jullie verzoek:

- Het eerste stuk is helder: de definitie van de belangen en de perspectieven zoals we die doorvoeren in het hele rapport.
- Vervolgens de aangepaste opzet van wat hoofdstuk 4 was, de ervaringen met de huidige ordening. De tussenparagraaf met tabel waarin we de mate waarin de publieke belangen in de ervaringen van de stakeholders nu gerealiseerd worden. Ook een wat uitgebreidere toelichting hier op de reden achter deze opbouw: de vraag in de interviews was: hoe gaat het nu? De publieke belangen en perspectieven waren voor ons een leidraad, hulpmiddel om in het gesprek gericht een aantal ervaringen/ meningen op te halen.
- Tenslotte hebben we voor optie 1 en 2 ook bekeken hoe we de publieke belangen een plek kunnen geven. Optie 1 is afwijkend van de rest, omdat het eigenlijk een aantal verbetervoorstellen betreft. Per voorstel hebben we gescoord op de publieke belangen en in de tekst eronder een toelichting daarop geschreven. Optie 2 (en 3 en 4) zijn wat dat betreft overzichtelijker, hier kunnen we de tekst in de tabel kwijt.

Volgens mij geven we zo gehoor aan alle vier de bullets uit onderstaande mail. Het is nog wel een klus om dit allemaal door het hele document door te voeren, maar dat gaat ons lukken. Uiterlijk maandag 9u hebben jullie de nieuwe versie.

Ik moet en slag om de arm houden, maar het ziet er naar uit dat ik dinsdag ook bij het overleg kan zijn. **BRW** Vanmiddag ben ik enigszins bereikbaar voor een toelichting/ bespreking hiervan, morgenochtend vanaf 9u30 weer goed bereikbaar.

Groeten,

5.1.2.e

From 5.1.2.e - DGB
 Sent: woensdag 25 september 2019 10:29
 To: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
 Cc: 5.1.2.e - DGB
 Subject: RE: Verbeterpunten publieke belangen

Hallo 5.1.2.e en 5.1.2.e
 @5.1.2.e welkom terug!

- Wij willen jullie graag tegemoet komen in de opbouw van het hoofdstuk over de huidige ordening. Jullie voorstel is akkoord maar moet wel goed en secuur worden uitgevoerd. Dus
  - De indeling van de publieke belangen graag aanpassen (indeling zit in kantlijn document met opmerkingen)
  - Graag beginnen met de publieke belangen en de mate en wijze waarop deze wel of niet goed geborgd zijn in de huidige situatie. Het tabel kan wat ons betreft dienen als uitgangspunt (hoewel er nog even kritisch gekeken moet worden naar de aannames. Effect voor belastingbetaler volgt ons inziens niet uit financiële stromen bijvoorbeeld)
  - Handhaven de uitwerking van de knelpunten maar zorgen dat deze goed gekoppeld worden aan de publieke belangen.
  - Redeneren in de uitwerking van optie 1 t/m 4 ook vanuit publieke belangen.

Het is kort dag maar is het mogelijk morgen aan het einde van de middag (16 30 ofzo) of anders uiterlijk vrijdagochtend een soort conceptversie voor dit hoofdstuk op te leveren? Dan kunnen we zien of ons beeld overeenkomt.

Groeten

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>
 Verzonden: vrijdag 20 september 2019 16:56
 Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e @minienw.nl
 Onderwerp: Verbeterpunten publieke belangen

Hi 5.1.2.e,

Na de eerste alinea in het hoofdstuk 'ervaringen' hadden we eerst deze opzet gemaakt, om aan te geven wat er goed gaat en wat er beter kan. De verbeterpunten hierin zijn wat we in het huidige hoofdstuk 'knelpunten' noemen. Ik kan me voorstellen dat we in de nieuwe versie weer een dergelijke paragraaf maken (uitgewerkt in tekst of tabel) om direct de link met publieke belangen te leggen en we vervolgens wél de ervaringen specifiek uitwerken. Zo leggen we eerst de link met publieke belangen, maar behouden we de leesbaarheid van het stuk.

Groet,

5.1.2.e | SMC - Strategy and Management Consultants | M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com W www.royalhaskoningdvh.com/smc | HaskoningDHV Nederland B.V. onderdeel van Royal HaskoningDHV | Postbus 8520 3009 AM Rotterdam George Hintzenweg 85 3068 AX Rotterdam The Netherlands

Please consider the environment before printing this e-mail.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die voortvloeit uit het gebruik van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: Concept rapport ordening stations
Datum: zondag 29 september 2019 14:51:38
Bijlagen: [BRP1909251443 Ordening stations concept rapport 190930.pdf](#)
[190927 Rapport Geldstromen Stations.pdf](#)
[2019.09.23 Bouwsteen Gelijk Speelveld.pdf](#)

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

BRW stuur ik jullie hierbij onze twee conceptversie van het rapport, ter bespreking dinsdagmiddag. Inhoudelijk zijn de opmerkingen verwerkt, we zijn nog met onze afdeling Legal bezig om een Nederlandstalige disclaimer te krijgen. Verder hebben we het plaatje publieke belangen nog niet opgefrist, in en volgende versie gaan we daarnaar kijken.

Als het goed is herkennen jullie deze aanpassingen:

- Meer nadruk op de publieke belangen, minder op de ervaringen (zoals donderdag geschetst)
- Hoofdstuk 3 is er uit en in 2 verwerkt. Hierdoor is hoofdstuk 2 wel een beetje een mengeling geworden; enerzijds een beschrijving van de ordening, maar op de inhoudelijke aspecten klinkt ook een oordeel over de huidige ordening door.
- Er is een tekst over de pensioenfondsen toegevoegd, meer algemeen, niet specifiek per optie omdat het overal ongeveer hetzelfde is. Zie H4.
- Organisatorisch hebben we weggelaten, van financiën en mededinging is ook een nieuwe versie
- Qua financiën blijft het mager wat we van NS gekregen hebben. Ondanks beloftes dat het er aan zou komen, kwam het er vrijdag toch niet. Als ik het goed heb begrepen is het op niveau boven 5.1.2.e t toch tegengehouden en vonden ze dat dit genoeg informatie zou moeten zijn (in 2018 is er door NS 5.1.1.c).

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

M +31 6 5.1.2.e | **E** 5.1.2.e @rhdhv.com | **W** www.royalhaskoningdhv.com
 Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: (laatste) feedback punten
Datum: woensdag 2 oktober 2019 17:33:20
Bijlagen: [illustratie ordening elders.docx](#)
[BRP1909251443 Ordening stations concept rapport 191003.docx](#)

Hoi 5.1.2.e, 5.1.2.e,

Hierbij met de opmerkingen verwerkt. Ook de illustratie die we zouden kunnen toevoegen over ordeningen elders, om ook iets te doen met de wens van de klankbordgroep nadrukkelijk iets over Schiphol.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB

Sent: dinsdag 1 oktober 2019 17:19

To: 5.1.2.e

Cc: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e

Subject: (laatste) feedback punten

Dag 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Was mijn inziens een goed gesprek zonet.

Hierbij mijn laatste feedback punten op de versie van gisterenochtend.

Ik heb de bouwstenen (nog) niet nagelezen en probeer dat morgen nog te doen.

@5.1.2.e: vul separaat aan zodra jij er tijd voor gevonden hebt.

Komende donderdag hebben we sowieso contact.

Gr. 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

Directoraat Generaal Mobiliteit

Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienw.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: concept rapport klankbordgroep 08/10
Datum: donderdag 3 oktober 2019 13:37:42
Bijlagen: [BRP1909251443 Ordening stations concept rapport 191003 inclusief bijlagena.pdf](#)

5.1.2.e, 5.1.2.e,

Zoals besproken stuur ik jullie bij deze mail het concept rapport met bijlagen als één bestand, nu in pdf.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

M +31 5.1.2.e | **E** 5.1.2.e @rhdhv.com | **W** www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e; 5.1.2.e; 5.1.2.i
Onderwerp: svz onderzoek ordening stations doorspreken

Dag 5.1.2.e,

Goed dat we elkaar zonet even telefonisch spraken.

Dit moment volgende week om even svz door te nemen:

1. Waar staan we nu en hoe is het vervolgproces
2. Wat dient er inhoudelijk nog te gebeuren (beantwoording onderzoeksvragen, samenvatting, bouwstenen)
3. Waar staan we mbt besteedde uren en hoe verhoudt dit zich tot de oorspronkelijke offerte en uitbreiding van de opdracht
4. ...?

@5.1.2.e: zou één van jullie een vergaderzaaltje voor 4 personen kunnen boeken voor dit moment en de externe deelnemers van RHDHV (zie mailadressen) aan kunnen melden bij de receptie, bvd 5.1.2.e!

Vr. gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: svz onderzoek ordening stations doorspreken
Datum: dinsdag 15 oktober 2019 10:39:22

Dag 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Helemaal prima en tot vanmiddag.

Gr. 5.1.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: dinsdag 15 oktober 2019 09:36

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e
 <5.1.2.e@rhdhv.com>; 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: svz onderzoek ordening stations doorspreken

Hoi 5.1.2.e,

5.1.2.e en ik komen vanmiddag toch liever even langs, we kunnen het kort houden maar aan tafel stemt het net wat makkelijker af dan aan de telefoon. En we zijn toch in de buurt.

Groeten,

5.1.2.e

-----Original Message-----

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: maandag 14 oktober 2019 17:00

To: 5.1.2.i <5.1.2.i@minienw.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>;
 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Subject: RE: svz onderzoek ordening stations doorspreken

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

@5.1.2.e: ik probeerde je zonet te bellen maar kreeg je niet te pakken, dus even via deze weg:

5.1.2.e en ik spraken net ons voorgenomen overleg van morgenmiddag voor.

Wat nog te doen staat is:

- 1 hoofdstuk met beantwoording onderzoeksvragen en samenvatting nog heel goed nalezen c.q. baseren op hoofdrapport en onderliggende bouwstenen (RHDHV)
- 2 bezien wat we met gemaakte bouwsteen mededinging kunnen c.q. nog zouden moeten doen (IenW in overleg met RHDHV)
- 3 nog een keer zeer secuur gehele rapport nalezen op potentieel gevoelige zaken (IenW)
- 4 svz gemaakte uren bezien in relatie tot wat nog te doen staat (samen)

Ons inziens zouden we deze punten ook telefonisch af kunnen doen en/of over twee weken live af kunnen spreken waarbij we in tussentijd aan punten 1 t/m 3 werken. Waar gaat jullie voorkeur naar uit?

Gr 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

is

E 5.1.2.e @minienm.nl

T +31 (0)6 - 5.1.2.e

P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e

5.1.2.e

Dit

bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: nieuwe versie rapport
Datum: vrijdag 25 oktober 2019 11:38:10
Bijlagen: [BRP1909251443 Ordening stations concept rapport 191023.docx](#)

Hoi,

Hierbij alvast de word-versie van het rapport, we komen nog terug op het voorstel voor het overleg.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB
Sent: vrijdag 25 oktober 2019 11:05
To: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Subject: RE: nieuwe versie rapport

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Dank voor het toesturen en een word-template toesturen is een goed idee, dan werken 5.1.2.e en ik in dat template.

Voor wat betreft bespreking: woensdag de 20^e komt mij minder uit maar donderdagochtend de 21 november (ergens tussen 9.30 -13 uur) of maandag 18 november (ergens tussen 9.30 – 13 uur) zou mij en 5.1.2.e beter uitkomen. Schikt dit ergens voor jullie in Den Haag?

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>
Verzonden: woensdag 23 oktober 2019 16:19
Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>
Onderwerp: nieuwe versie rapport

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Zoals vorige week besproken zouden we uiterlijk volgende week een nieuwe versie van het rapport met jullie delen. 5.1.2.e en ik hadden vandaag tijd om eraan te werken, in de bijlage het resultaat. We zijn het hele document doorgegaan en hebben er de nodige fouten en foutjes uitgehaald. Maar de samenvatting en de beantwoording van de onderzoeksvragen (H5) hebben uiteraard de meeste aandacht gekregen.

De volgende stappen zijn, als ik het goed genoteerd heb:

- Review door jullie (in detail) (gereed einde wk 4 november)
- Beoordelen review door ons (in wk 11 november)
- Bespreken discussiepunten (in wk 18 november)

De bespreking zouden we in de week van 18 november doen, onze vast dinsdagmiddag komt in onze agenda's niet zo goed uit, lukt het jullie op woensdagmiddag 20 november?

Praktisch punt, als jullie de review het liefst in word doen, graag even een bericht, dan stuur we jullie ons word document. Volgens mij is onze pdf de vorige keer in word gezet, wat aan onze kant tot problemen met de template leidde.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e
5.1.2.e

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: nieuwe versie rapport
Datum: maandag 28 oktober 2019 14:56:23

Hi 5.1.2.e,

Blijkt nog lastig om op een ander moment af te spreken. Maandagochtend zou bij ons kunnen, maar we moeten het overleg dan wel in 1,5 uur afronden. Een week later op maandagochtend zou ook kunnen, dan hebben we meer tijd.

Zullen we het op maandag de 18^e houden, als er aanleiding is om te denken dat we het niet gaan redden in 1,5 uur, dan zoeken we alsnog een ander moment.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB
Sent: vrijdag 25 oktober 2019 11:05
To: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Subject: RE: nieuwe versie rapport

Zelfde inhoud als 152

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: woensdag 23 oktober 2019 16:19

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e -

DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

cc: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Onderwerp: nieuwe versie rapport

Zelfde inhoud als 152

Zelfde inhoud als 152

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: nieuwe versie rapport
Datum: maandag 28 oktober 2019 16:09:07
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Hoi 5.1.2.e en consorten,

Ok, ik stel voor dat we op ma 18 november om 9.15 uur starten bij IenW tot uiterlijk 10.45 uur.

Ik stuur zo ff een digitaal verzoek.

Gr 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat
 Directoraat Generaal Mobiliteit
 Directie Openbaar Vervoer & Spoor

E 5.1.2.e @minienm.nl
 T +31 (0)6 - 5.1.2.e
 P Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
 L Den Haag, Rijnstraat 8, 5.1.2.e
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>
Datum: maandag 28 okt. 2019 2:56 PM
Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e @minienw.nl>
Kopie: 5.1.2.e <5.1.2.e @rhdhv.com>, 5.1.2.e - DGB
 <5.1.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: nieuwe versie rapport

Zelfde inhoud als 153

From: 5.1.2.e - DGB
Sent: vrijdag 25 oktober 2019 11:05
To: 5.1.2.e ; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Subject: RE: nieuwe versie rapport

Zelfde inhoud als 153

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: woensdag 23 oktober 2019 16:19

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e -
DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Onderwerp: nieuwe versie rapport

Zelfde inhoud als 153

have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: Gelijk Speelveld
Datum: dinsdag 19 november 2019 16:47:03
Bijlagen: 2019_11_19_Bouwsteen_Gelijk_Speelveld_opm_5.1.2.e.pdf

---

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Ik stuur deze mail ongecensureerd door, zodat jullie kunnen lezen wat 5.1.2.e adviseert. In zijn interpretatie gaat de uitspraak Limburg niet over stations en blijft het rapport grotendeels overeind.

Voor mij is dit een ander inzicht dan we gisteren bespraken en ik vraag mij af of dit de afgesproken aanpak in een ander licht zet.

Tot gisteren hebben we deze bouwsteen uit het rapport gehaald, omdat de positie van de ACM door de uitspraak van de rechter verzwakt was. Gisteren hebben we op inhoudelijke gronden afspraken gemaakt dat marktmacht uit het rapport gehaald moest worden, omdat hier, volgens de rechterlijke uitspraak, geen sprake van zou zijn.

Graag jullie ideeën over hoe we nu het beste verder kunnen gaan. We kunnen bij de afspraak blijven; marktmacht in relatie tot ACM ligt nu gevoelig en kunnen we beter vermijden. Misschien is dit een nieuw inzicht, en moeten we dat eerst helder krijgen. Of volgen we de lijn van 5.1.2.e? Laten we morgen even bellen hierover, als dat schikt. Ergens tussen 12u en 14u bijvoorbeeld?

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e

Sent: dinsdag 19 november 2019 15:23

To: 5.1.2.e ; 5.1.2.e

Subject: Gelijk Speelveld

Hi 5.1.2.e,

Nav ons telefoongesprek van gisteren en vandaag kan ik als volgt berichten.

Laatste alinea van 2.1 gaat over de rechtszaak Limburg. In de tekst heb ik daar een opmerking bij geplaatst.

“Deze alinea m.i. duidelijk aan waarom de casus van de NS die voor de rechter heeft gespeeld niet direct slaat op het exploitatierecht van NS op de stations. De rechter heeft voor wat betreft de zaak Limburg zich beperkt tot de machtspositie van NS als exploitant van het spoor (HRN). De rechter geeft daarmee impliciet aan dat hij niet heeft gekeken naar het exploitatie recht van NS op de stations en hoeverre NS als exploitant van de stations een economische machtspositie heeft. 5.1.2.i

[Redacted text block]

Volgens mij gaat ons onderzoek nu juist over de positie van de NS exploitant van de stations.

Om mogelijke verwarring te voorkomen heb ik in tabel 1 op bladzijde 12 de toevoeging geschrapt... omdat NS Stations en Reizigers één juridische entiteit vormen.

Meer zou ik er niet aan willen wijzigen. Het is aan lenW of zij dit zo willen voorleggen aan de klankbordgroep. 5.1.2.i

[Redacted text block]

Ben benieuwd en hoor graag hoe lenW hiermee omgaat.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e, HaskoningDHV Nederland B.V. Legal Consultancy

T +31 88 **5.1.2.e** | M +31 6 **5.1.2.e** **5.1.2.e** @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com | KvK 56515154 | Contactweg
47, 1014 AN Amsterdam | Postbus 1132, 3800 BC Amersfoort, Nederland

Klik [hier](#) om u te abonneren op de Nieuwsbrief Legal Consultancy.

[https://www.royalhaskoningdhv.com/nl-nl/energy-transition/markten/gemeente?](https://www.royalhaskoningdhv.com/nl-nl/energy-transition/markten/gemeente?utm_source=ebanner&utm_medium=munrole&utm_campaign=EnergyTransition)

[utm_source=ebanner&utm_medium=munrole&utm_campaign=EnergyTransition](https://www.royalhaskoningdhv.com/nl-nl/energy-transition/markten/gemeente?utm_source=ebanner&utm_medium=munrole&utm_campaign=EnergyTransition)

[https://www.royalhaskoningdhv.com/nl-nl/energy-transition/markten/gemeente?](https://www.royalhaskoningdhv.com/nl-nl/energy-transition/markten/gemeente?utm_source=ebanner&utm_medium=framework&utm_campaign=EnergyTransition)

[utm_source=ebanner&utm_medium=framework&utm_campaign=EnergyTransition](https://www.royalhaskoningdhv.com/nl-nl/energy-transition/markten/gemeente?utm_source=ebanner&utm_medium=framework&utm_campaign=EnergyTransition)

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: Bouwsteen gelijk speelveld
Datum: donderdag 21 november 2019 16:12:19
Bijlagen: [BRP1909251443 Ordening stations concept rapport definitief.pdf](#)

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Helder. Sturen jullie de door jullie gereviewde versie nog op? Dan kan ik die opmerkingen meenemen in de volgende versie. Die zal ik ook nog even langs 5.1.2.e laten gaan, zijn naam staat er op. Dat moet morgen lukken.

@ 5.1.2.e: ik krijg je telefonisch niet te pakken, ik zou je vandaag een nieuwe versie van het hoofdrapport sturen. Nu gelijk speelveld er toch weer in komt stuur ik je liever vandaag een versie waar dat nog PM is. Anders ben ik bang dat het te snel gaat en er fouten in sluipen.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB
Sent: donderdag 21 november 2019 14:15
To: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Subject: Bouwsteen gelijk speelveld

Dag 5.1.2.e,

Zojuist heb ik je even geprobeerd te bellen over bouwsteen mededinging. Ik heb met 5.1.2.e en 5.1.2.e gesproken en de lijn is eigenlijk zoals door jullie voorgesteld: de bouwsteen zoals deze nu is finaliseren (De tekst is nu soms nog wat slordig wat betreft taal). Graag in de tekst wel een soort disclaimer: dat is wat mij betreft gewoon de uitleg die jullie ons hebben gegeven. Waar nodig deze disclaimer graag ook in een voetnoot in het hoofddocument.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Afd. Openbaar Vervoer en Stations

+31(0)6 5.1.2.e

5.1.2.e [@minienw.nl](mailto:5.1.2.e@minienw.nl)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e - DGB: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Bouwsteen gelijk speelveld
Datum: vrijdag 22 november 2019 11:10:03

Dag 5.1.2.e,

Er doemt nog één verzoek(je) op nu ik het nalees: de (conclusie c.q. samenvattings)tabel 1 zou ik graag omgedraaid zien: dwz de ingeschatte hiaten m.b.t. mededining op de linker/verticale as en de verschillende opties op de horizontale as.

Dit maakt het makkelijker om deze tabel in de samenvatting van het hoofdrapport te lezen (want de andere tabellen hebben dezelfde opbouw met op de horizontale as de verschillende opties).

Bij voorbaat dank.

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB

Verzonden: donderdag 21 november 2019 16:22

Aan: 5.1.2.e

CC: 5.1.2.e - DGB

Onderwerp: RE: Bouwsteen gelijk speelveld

Dag 5.1.2.e,

Bel dan gerust even bij twijfel of we het nog relevant vinden of niet.

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: donderdag 21 november 2019 16:19

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bouwsteen gelijk speelveld

En als ik de inhoudelijke opmerkingen niet meeneem en alleen de tekstuele opmerkingen verwerk? Dan zou het toch goed moeten gaan?

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: donderdag 21 november 2019 16:14

To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Cc: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Subject: RE: Bouwsteen gelijk speelveld

Dag 5.1.2.e,

Ja, maar die is in deze korte tijdspanne dus niet meer up-to-date geraakt. We moeten dus goed naar onze opmerkingen kijken.

Groeten,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: donderdag 21 november 2019 16:12

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bouwsteen gelijk speelveld

Zelfde inhoud als 159

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: donderdag 21 november 2019 14:15

To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Cc: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Subject: Bouwsteen gelijk speelveld

Zelfde inhoud als 159

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations
Datum: woensdag 27 november 2019 16:07:21
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Hoi 5.1.2.e,
 Ik ga in deze versie verder.
 To be continued...
 Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: woensdag 27 november 2019 15:34
Aan: 5.1.2.e - DGB
CC: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations
 Hoi,
 Is dit nog op tijd?
 Groeten,
 5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>
Sent: woensdag 27 november 2019 15:10
To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>
Cc: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>
Subject: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations
 Hoi 5.1.2.e,
 Heb je de bouwsteen mededinging ook nog in wordversie: maakt het voor mij en 5.1.2.e makkelijker om revisies te doen.
 Zo niet: dan katten we de pfd-versie om tot wordversie (maar dat was voor jullie weer lastiger begreep ik eerder).
 Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>
Verzonden: maandag 25 november 2019 13:35
Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>
Onderwerp: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations
 Hi 5.1.2.e,
 Ik bedacht mij dat het wel zo makkelijk is als jullie de hele wordversie hebben, ook voor eventuele opmerkingen die nog gaan komen.
 Groeten,
 5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>
Sent: maandag 25 november 2019 13:04
To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>
Subject: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations
 Hoi 5.1.2.e,
 Heb je de tabel op blz 5 uit het hoofdrapport (tabel S4) ook in wordbestand om makkelijk in te plakken in een interne nota voor me.
 Ik reageer straks even op onderstaande punten.
 Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>
Verzonden: vrijdag 22 november 2019 17:26
Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: definitief concept rapport onderzoek ordening stations

5.1.2.e, 5.1.2.e,

Hierbij stuur ik jullie de definitieve concepten van het rapport. Zoals besproken alle delen los en alle delen in één pdf gecombineerd.

Het omdraaien van de tabel in de bouwsteen gelijk speelveld, zoals 5.1.2.e vanochtend verzocht, kwam niet zo mooi uit; het zijn wel erg veel en dus smalle kolommen met veel tekst. Als het moet, moet het, maar mijn inschatting was dat het beter was om de tabel zo te laten.

Zoals we maandag bespraken doen jullie nog één check en maken we de stukken dan definitief. Zou het lukken om die check woensdag af te ronden? Dan kunnen wij de stukken eind volgende week leveren en ruim voor de deadline ook gaan factureren.

Fijn weekend en we hebben volgende week weer contact!

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Transport Hubs

M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations
Datum: donderdag 28 november 2019 17:20:29
Bijlagen: BRP1909251443 Ordening stations concept rapport definitief incl. 5.1.2.e.docx
 image001.jpg

Hoi 5.1.2.e,

En in aanvulling op mijn mail van zonet hierbij ook de laatste revisies voor het hoofdrapport. Aandachtspunt: gezien aanpassing zoals hieronder beschreven m.b.t. non-discriminatoire toegang tot diensten en dienstvoorzieningen dienen de passages m.b.t.

'mededingingstechnische aspecten' nog aangepast worden.

Ik schat nu in dat we in het hoofdrapport geen aparte paragrafen meer opnemen m.b.t. mededingingstechnische aspecten maar dat we de aspecten m.b.t. non-discriminatoire toegang toevoegen aan het juridische aspect. Om dit te kunnen doen is het goed om in de inleiding van onderstaande bouwsteen te benoemen aan welke wetten dit gekoppeld is (Spoorwegwet en SERA richtlijn schat ik zo in).

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - DGB

Verzonden: donderdag 28 november 2019 17:15

Aan: 5.1.2.e

CC: 5.1.2.e - DGB

Onderwerp: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations

Dag 5.1.2.e,

n.a.v. telefoongesprek zonet: nadere toelichting.

Wat hebben we RHDHV gevraagd m.b.t. mededingingstechnische aspecten onderzoek ordening stations:

We hebben RHDHV gevraagd het recente ACM-advies Update van de Quickscan personenvervoer 2013 als uitgangspunt te hanteren. En meer specifiek daarbinnen specifiek te kijken naar risico op non-discriminatoire toegang tot diensten en dienstvoorzieningen op stations. En daarvoor een inschatting te maken of bij de alternatieve opties voor ordening het risico op non-discriminatoire toegang tot diensten en dienstvoorzieningen op stations hetzelfde, kleiner, groter en/of wegvalt t.o.v. de huidige situatie zoals door ACM in dat rapport weergegeven.

Wat zie ik nu in het concept bouwsteen:

Zoals ik het nu bezie heeft RHDHV in hoofdstuk 2 en 3 (toch zelf) een eigen interpretatie gemaakt van de huidige mededingingsaspecten m.b.t. dienstvoorzieningen op stations. RHDHV heeft dit gedaan door heel verschillende onderdelen uit het ACM-rapport aan elkaar te knippen en plakken (waaronder onderdelen uit hoofdstuk 2 van het ACM-rapport over kruissubsidiëring) waardoor mijn inziens een heel eigen RHDHV-interpretatie gegeven wordt aan het ACM-rapport. Dat is niet in lijn met wat we gevraagd hebben. Het lijkt me ook (zeer) kwetsbaar.

Wat zou beter zijn:

Mijn inziens zou RHDHV voor een overzicht van de mededingingstechnische aspecten in de huidige situatie letterlijk moeten knippen en plakken uit alleen hoofdstuk 4 van het ACM-rapport.

En dan een eigen 'expert Judge ment' doen van hoe in de alternatieve opties 1 t/m 4 de mededingingstechnische risico's dan wel hetzelfde, kleiner, groter of niet existent zijn t.o.v. de huidige (referentie)situatie zoals die door ACM onafhankelijk ingeschat is.

Het ACM-rapport constateert m.b.t. dienstvoorzieningen op stations in essentie het volgende:

Beperking toegang tot diensten en dienstvoorzieningen	- Ex ante toetsing van tarieven en voorwaarden voor dienstvoorzieningen door ACM, voorafgaand bij aanbesteding concessie	- Geen aanvullende beheersmaatregel
Een exploitant van een dienstvoorziening die tevens vervoerder is kan een bod van een andere partij ongunstig beïnvloeden / c.q. zichzelf gunstig behandelen	- Transparantiebepalingen (o.a. Netverklaring Uitvoeringsverordening, stationsportfolio)	
	- Eisen aan tarieven en voorwaarden in AMvB en Uitvoeringsverordening	
	- Procedure verzoek om toegang in AMvB en Uitvoeringsverordening	

Bron: link naar ACM-rapport:

<https://www.acm.nl/sites/default/files/documents/2019-05/update-quickscan-personenvervoer.pdf>

Als toelichting stuur ik ook de bouwsteen met revisies mee in de bijlage.

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: woensdag 27 november 2019 15:34

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 165

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: woensdag 27 november 2019 15:10

To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Cc: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Subject: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 165

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: maandag 25 november 2019 13:35

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 165

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: maandag 25 november 2019 13:04

To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Subject: RE: definitief concept rapport onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 165

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: vrijdag 22 november 2019 17:26

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e -

DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: definitief concept rapport onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 165

Zelfde inhoud als 165

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: RE: Aspect mededinging
Datum: vrijdag 29 november 2019 14:00:31

Hoi 5.1.2.e,

Dat is goed. Ik ben met je eens dat het qua werk meevalt, maar alle beetjes tellen wel op. Waar ik vooral tegenaan loop is dat ik voor een herziening van de bouwsteen ook onze jurist 5.1.2.e weer in moet schakelen, zijn naam staat op het rapport, en dat wil ik ook zo houden omdat hij onze expert op dit gebied van mededinging is.

We spreken elkaar maandag, fijn weekend!

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB
Sent: vrijdag 29 november 2019 13:03
To: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Subject: Aspect mededinging

Dag 5.1.2.e,

Vanochtend hebben wij telefonisch contact gehad. Jouw vraag was of het document van de interne bouwsteen mededinging nog omgebouwd moet worden. Of dat het voldoende is om de tekst aan te passen in het hoofddocument, waarbij wij de laatste versie van de bouwsteen mededinging als het formele product gebruiken om de factuur af te handelen. Ik zou dit aan 5.1.2.e en/of 5.1.2.e voorleggen, maar zij zijn er beiden niet vandaag. Als ik de bouwsteen zo bezie denk ik dat het qua tijdsinvestering eigenlijk redelijk meevalt: immers gaat het met name om schrapwerk en dient de tekst van ACM over toegang tot diensten als de hoofdmoot voor het nieuwe eindproduct. Maar ik ben toch benieuwd hoe jij dit ziet.

Kunnen wij hier maandagochtend op terug komen? Dit is helaas niet een beslissing die ik in mijn eentje kan vellen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Afd. OV en Stations

+31(0) 5.1.2.e

5.1.2.e @minienw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e - DGB
Cc: 5.1.2.e - DGB; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations
Datum: vrijdag 13 december 2019 13:14:54
Bijlagen: [BRP1909251443 Ordening stations concept eindrapport 02.02-samengevoegd.pdf](#)
[BRP1909251443 Ordening stations concept eindrapport v02.02.pdf](#)

Hoi 5.1.2.e,

Hierbij dan de laatste versie van dit jaar, de zin op p73 is aangepast.

Fijn weekend!

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB

Sent: donderdag 12 december 2019 15:22

To: 5.1.2.e

Cc: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e

Subject: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Hoi 5.1.2.e,

Dank voor de snelle reactie en inzicht in hoe je omgegaan bent met de feedback en ik volg deze.

Ik probeerde je zonet te bellen en kreeg je niet te pakken, dus even via deze weg:

Ik zie dat je één aanbeveling die ik (globaal) in de kantlijn van blz. 73 gedaan had en die specifiek zou moeten doorwerken in de laatste zin op blz. 73 laatste zin niet overgenomen hebt. Ik hecht daar wel aan.

Op blz. 73 de laatste zin: Bij de ontwikkeling van stations wordt de rol van decentrale overheden belangrijker, **versterking van hun positie in de ordening op stations zou kunnen helpen om die rol in te kunnen vullen.**

Deze rode bijzin met voorgestelde verbetering komt niet voort uit het hoofdrapport en moet er mijn inziens uit c.q. vervangen worden door (een van) onderstaande *cursieve formuleringen* uit het hoofdrapport:

- op blz. 51 wordt als optie voor verbetering binnen de bestaande ordening het volgende genoemd: *'Meer ruimte voor regionaal maatwerk'* incl. toelichting.
- in tabel op blz. 5 wordt dit in het vakje bij 'Adequate aansluiting op omgeving en gebiedsontwikkeling' voor optie 1 als volgt omschreven: *'Door één aanspreekpunt te creëren voor derden (incl. decentrale overheden) is het duidelijker bij wie zij terecht kunnen.'*

Als bovenstaande verwerkt is en je de aangepaste versie mailt hebben we mijn inziens echt het concept eindrapport te pakken en kunnen we de werkzaamheden voor dit jaar als afgerond beschouwen 5.1.2

Ik heb inmiddels intern ook de goedkeuring voor de uitbreiding van de opdracht voor bespreking (incl. voorbereiding en nazorg / verwerking) van de klankbordgroep binnen: dus deze zullen jullie binnenkort ook via de formele weg ontvangen.
Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: woensdag 11 december 2019 16:25

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>; 5.1.2.e - DGB
<5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Hoi 5.1.2.e,

Dankjewel voor de toelichting vanmiddag, ik begrijp je zorg over de aansluiting nu beter en heb het rapport daarop aangepast. Roze en geel hielp daar zeker bij.

Bijgevoegd het concept eindrapport met en zonder bijlagen. Ik heb jouw opmerkingen als volgt verwerkt:

- Adequaat consequent doorgevoerd in de publieke doelen, terecht punt dat we dat op een paar plekken niet gedaan hadden;
- De samenvatting bevat nu geen andere teksten of woordkeuzes dan H5;

- H5 bevat de tabellen uit de samenvatting. In H5 staat meer dan in de samenvatting, we beantwoorden alle hoofdvragen, terwijl we in de samenvatting bijvoorbeeld niet zo diep in gaan op wat de verbeteringen in optie 1 inhouden. Alles wat in H5 staat is gebaseerd op de hoofdstukken ervoor;
- Het is nu concept eindrapport, niet definitief (die naam hadden we gekozen omdat we dachten dat je een definitief document nodig had voor de betaling);
- De data staan nog wel in het document; ik vind het belangrijk te kunnen volgen wat er in het document is gebeurd en dat ook te kunnen verklaren. 5.1.2.e heeft een eerdere versie gecontroleerd en kijkt nu niet meer na elke wijziging mee. Als ik de datum weg zou halen is dat niet meer te achterhalen. Een slechte reden is dat het kwaliteitssysteem erom vraagt en ik een uitzondering moet vragen als de data eraf moeten. De factfinding heeft in de eerste helft van 2019 plaatsgevonden, dat weten alle betrokkenen;
- In de hoofdvragen staat nog steeds *mededinging*, dat zijn nou eenmaal de hoofdvragen die we in dit onderzoek beantwoorden, zoals ook met de Kamer gecommuniceerd. En we zeggen er ook wel iets over in het onderzoek. Als we het woordje mededinging in H5 schrappen, moet het ook in H1 aangepast worden.

Volgens mij zou dit nu echt moeten zijn, als je toch nog iets storends kleins tegenkomt, pas ik het natuurlijk aan. Als je het met bovenstaande niet eens bent moeten we morgen even bellen, dat werkt beter dan over de mail heen en weer schrijven.

Groeten,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: woensdag 11 december 2019 14:10

To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Cc: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>; 5.1.2.e - DGB
<5.1.2.e@minienw.nl>

Subject: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Hoi 5.1.2.e (& 5.1.2.e),

@5.1.2.e: zoals net telefonisch besproken:

Tussen hoofdstuk 5 (beantwoording onderzoeksvragen) en samenvatting zit licht tussen formuleringen én inhoud.

Ter verheldering: ik heb beide delen direct naast elkaar gelegd en gemarkeerd: roze gearceerd zijn teksten die niet hetzelfde zijn qua formulering en/of inhoud en geel gearceerd zijn teksten die wel hetzelfde zijn. Ik wil zo min mogelijk tot liefst geen verschillen tussen beide delen want daarmee voorkomen we mogelijk verschillende interpretaties en/of mogelijke discussie daarover.

In hoofdstuk 5 op blz 74 onderaan en blz 75 bovenaan staat nu ook een (soort van eigen) conclusie en dat hebben we uitdrukkelijk niet gevraagd, we willen een analyse. Daarom beter om zoals in samenvatting op blz. 3 en 4 gedaan is in het deel onder het kopje Wat zijn de voor en nadelen van andere opties voor ordening van stations is daar de tabel S3 en S4). Daarnaast nog paar kleine dingen in rest van het rapport:

Consequent dezelfde formuleringen gebruiken voor de publieke doelen (ook in de tabellen deze formuleringen hetzelfde gebruiken (zie ook mijn aanstrepingen).

Zou erg mooi zijn als jullie deze laatste feedback deze week nog weten te verwerken tot concept eindrapport.

Mocht je nog zaken niet kunnen lezen en/of niet snappen: ik ben vandaag en morgen (redelijk) goed belbaar dus aarzel niet met te bellen als dat nodig is !

Groeten 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: vrijdag 6 december 2019 15:43

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e

- DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Onderwerp: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Bijgevoegd stuur ik jullie de definitieve versie van ons rapport over de ordening op stations. In de pdf -compleet is het hoofdrapport met de drie bouwsteenrapporten samengevoegd. Deze vier documenten zijn ook los meegestuurd. De nieuwe bouwsteen Toegang tot diensten zit niet in de samengevoegde pdf maar is alleen als los document meegestuurd.

Groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Transport Hubs

M +31 6 5.1.2.e | E 5.1.2.e @rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV B.V. | Leidseveer 4, Postbus 2202, NL 3500 GE, Utrecht, The Netherlands

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations
Datum: maandag 16 december 2019 11:15:43
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Hoi 5.1.2.e,
 Dank 5.1.2.e !
 Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 13 december 2019 13:14

Aan: 5.1.2.e - DGB

CC: 5.1.2.e - DGB ; 5.1.2.e

Onderwerp: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 173

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Sent: donderdag 12 december 2019 15:22

To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Cc: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Subject: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 173

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: woensdag 11 december 2019 16:25

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>; 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 173

From: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

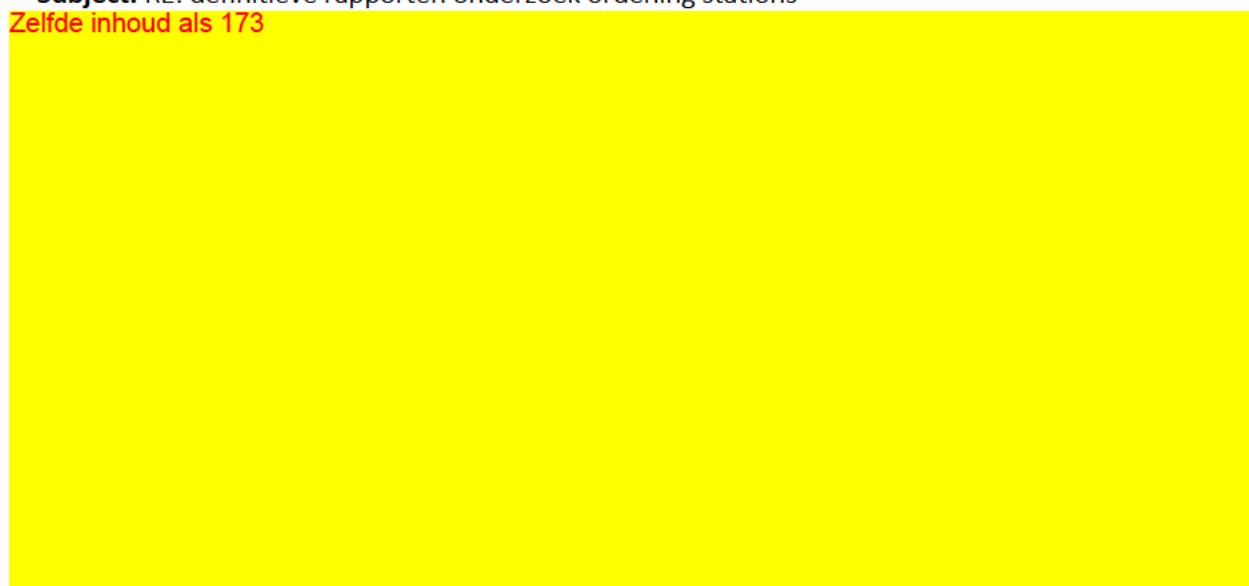
Sent: woensdag 11 december 2019 14:10

To: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Cc: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>; 5.1.2.e - DGB
<5.1.2.e@minienw.nl>

Subject: RE: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 173

Zelfde inhoud als 173

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Verzonden: vrijdag 6 december 2019 15:43

Aan: 5.1.2.e - DGB <5.1.2.e@minienw.nl>; 5.1.2.e

- DGB <5.1.2.e@minienw.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@rhdhv.com>

Onderwerp: definitieve rapporten onderzoek ordening stations

Zelfde inhoud als 173

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: Opdrachtbevestiging
Datum: donderdag 9 januari 2020 17:04:56
Bijlagen: [Opdrachtbevestiging stations 31144874.pdf](#)

Beste 5.1.2.e,

Bijgevoegd vind je de opdrachtbevestiging voor de begeleiding van de klankbordgroep van het onderzoek stations en de verwerking van het commentaar. De minister is akkoord met het delen van het rapport met de klankbordgroep. De klankbordgroep wordt momenteel ingepland en lijkt in de eerste week van februari plaats te zullen vinden. Als dit klopt stel ik voor in de week van 20 januari even samen te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Afd. OV en Stations

+31(0)6 5.1.2.e

5.1.2.e@minienw.nl

Van: 5.1.2.e - DGB
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e - DGB
Onderwerp: reactie-op-update-quick-scan-eerlijke-kansen-bij-aanbestedingen-van-regionaal-spoorvervoer.pdf
Datum: woensdag 22 januari 2020 16:31:00
Bijlagen: [reactie-op-update-quick-scan-eerlijke-kansen-bij-aanbestedingen-van-regionaal-spoorvervoer.pdf](#)

Dag 5.1.2.e en 5.1.2.e,

@5.1.2.e: ik probeerde je zonet even te bellen maar kreeg je niet te pakken maar goed om nog even telefonisch contact te hebben.

Hierbij ook alvast even ter inspiratie de brief aan de TK met beleidsreactie op update van de quick scan eerlijke kansen bij aanbestedingen van regionaal spoorvervoer van ACM.

Gr. 5.1.2.e

Memo

Aan	Ministerie van I&W Ta.v. 5.1.2.e	Van	ProRail 5.1.2.e
Datum	21 januari 2020	Telefoonnummer	
Uw kenmerk		Status	-
Ons kenmerk/ID	1800034324-9-	Eigenaar	5.1.2.e
Bijlage(n)			
Onderwerp	Commentaar ProRail op rapport RHDHV		

Op 14 januari jl. ontvingen we het concept van het RHDHV-rapport over de opties voor stationsordering na 2024. Allereerst dank voor het toezenden van deze versie van het rapport en de gelegenheid in deze fase onze opmerkingen door te geven. Wij leveren hieraan graag een bijdrage. In deze mail zetten we onze belangrijkste observaties bij het rapport op een rij. Daarnaast geven we verbetersuggesties (in de bijlage), zodat een meer onderbouwd en genuanceerd beeld kan ontstaan voor de lezer van het rapport.

Het rapport biedt een overzichtelijke, feitelijke beschrijving die als input kan dienen voor de afweging in het orderingsbesluit

In het rapport worden de verschillende ordeningsopties zoals die door de minister (toen staatssecretaris) zijn meegegeven, overzichtelijk op hoofdlijnen beschreven en voorzien van mogelijke voor- en nadelen. We zien in het rapport belangrijke aanscherpingen en uitwerkingen ten opzichte van de versie van juni 2019. Door dit beschrijvende karakter levert het rapport input die lenW op basis van het afwegingskader kan wegen in de totstandkoming van het integrale orderingsbesluit. Vanzelfsprekend zijn hierop nog aanvullingen en aanscherpingen te maken om het rapport richting afronding verder te vervolmaken. Wij leveren hier met deze mail graag een bijdrage aan.

1. Omschrijf de uitgangssituatie en de rol van ProRail en NS Stations hierin beter: de huidige stationsordering levert zeer goede prestaties voor de reiziger. Juist de balans en spanning tussen ProRail en NS Stations heeft daar aan bijgedragen.
2. Maak voldoende duidelijk wat in andere modellen gebeurt met de huidige goede prestaties
3. Bij de weging als bouwsteen in het orderingsbesluit is op punten verdieping en aanscherping van de beoordeling van de vier opties nodig
4. Het onderzoek trekt op punten conclusies op basis van standpunten van stakeholders die onvoldoende onderbouwd worden

Hierna geven wij de opmerkingen en suggesties die ProRail bij de rapportage heeft.

Algemene opmerkingen

Wij zouden graag een definitielijst in het rapport opgenomen willen zien. Bijvoorbeeld wat wordt verstaan onder voorzieningen, gebiedsontwikkeling, stations en-of reizigersbeleving. Beoordeling van de opties hangen samen met de definitie van toegepaste terminologie.

Wij missen een algemene beschouwingen over het huidige afsprakenkader van de DZI en de RIT-overeenkomst in relatie tot actuele wetgeving zoals het aanbestedingsrecht, het mededingingsrecht en het spoorwegrecht. Het zou goed zijn om het stelsel te onderzoeken, om te voorkomen dat de uitkomsten achteraf mogelijk door de Europese Commissie negatief worden beoordeeld. Het rapport leunt op de DZI. De meeste stukken beginnen vanuit de DZI, terwijl de Spoorwegwet buiten beschouwing wordt gelaten. In het hele rapport wordt aangesloten op de termen RVVI en GI uit een overeenkomst, terwijl de Spoorwegwet die termen niet kent en het heeft over HSWI.

In het rapport worden de wettelijke term beheer en de term beheer en onderhoud door elkaar gebruikt, dit is verwarrend. Het zou helpen als de term beheer alleen in de wettelijke context gebruikt wordt. Graag de term beheer scheiden in 'juridisch beheer' en 'uitvoering onderhoud': deze laatste kan worden gesplitst in dagelijks beheer, procesmatig beheer, groot onderhoud en vervangingen.

De financiële paragrafen zijn niet scherp genoeg geformuleerd en geven de indruk dat voor de onderzoekers niet helemaal helder is geworden hoe de financiële stromen lopen in de huidige ordening. Dat is cruciaal voor de rest van de voorstellen.

Onderzoekers gaan eraan voorbij dat ProRail capaciteit non-discriminatoir verdeelt en aan de lat staat voor de netwerkontwikkeling. Dat zorgt voor de borging tussen trein en station, o.a. op het gebied van transfer die een onderdeel is van die capaciteitsverdeling. Dit heeft invloed op de beoordeling van de verschillende opties.

De definitie van de opties was in de opdracht aan het onderzoeksbureau niet uitgewerkt. Het onderzoeksbureau heeft aannames moeten doen ten aanzien van onder meer aansturing, eigendom en exploitatie. Deze aannames liggen niet altijd voor de hand, maar hebben grote invloed op de beoordeling van de opties. Voorbeeld is overdracht van eigendommen: bij optie 2 niet, bij optie 3 en 4 zou dat wel het geval zijn.

Samenvatting

- P 2 *Tabel S1 publieke belangen op stations:*
Bij Toegankelijkheid staat 'geen bijzonderheden uit de gesprekken'. Het zou goed zijn om hier te benoemen dat ProRail (via het Beheerplan) de opdracht heeft om een toegankelijke transfer te maken en te houden/beheren (van perron tot voorplein). ProRail heeft hier de afgelopen jaren mooie stappen gezet. Zo zijn alle stations inmiddels toegankelijk voor mensen met een visuele beperking en wordt in opdracht van het Ministerie gewerkt aan overige toegankelijkheidsnormen.
- P 3 *Tabel S2: Opties 0 tot en met 4*
In deze tabel ontbreken de wettelijke taken. ProRail is beheerder van de transfervoorzieningen. Achter het kopje beheer en onderhoud staat bij optie 0 en 1 dat NS verantwoordelijk is voor het dagelijks beheer, hier zou moeten staan de uitvoering van het dagelijks beheer.
- P 4 *Tabel S2 opties 0 tot en met 4:*
Bij optie 1 bij ProRail graag vermelden dat zij Groot Onderhoud (GO) en Vervangingen uitvoeren in plaats van 'constructief', dit is een verwarrende term.

- P 4 *Tabel S3 verwachtingen realiseren publieke belangen optie 1 tot en met 4*
Bij optie 2 wordt ervan uitgegaan dat er geen overdracht van eigendommen plaatsvindt, bij optie 3 en 4 zou dat wel het geval zijn. Onduidelijk is waarom hiervoor gekozen is, Dit heeft grote invloed op de verdere beoordeling van de opties.
- P 5 *Tabel S4: inhoudelijke kanttekeningen opties 1 tot en met 4:*
In tabel S4 staat dat optie 1 en 2 geen gevolgen hebben voor de DZI. De Minister schreef in 2000 dat de DZI geactualiseerd moet worden, dat is niet gebeurd. Ook bij optie 1 en 2 is ProRail van mening dat de DZI moet worden aangepast aan de hand van ontwikkelingen in het spoorwegrecht, het staatssteunrecht, het mededingingsrecht en het aanbestedingsrecht.
- P 5 *Tabel S4: inhoudelijke kanttekeningen opties 1 tot en met 4:*
Bij optie 3 staat 'minder samenhang (trein)vervoer' genoemd, dit is niet correct. ProRail is verantwoordelijk voor capaciteitsverdeling en het ontwikkelen van de dienstregeling. Hiermee is samenhangend treinvervoer geborgd, ook voor andere vervoerders en ook in de toekomst (netwerkontwikkeling). Door dat van ProRail te scheiden (in optie 2 of 4), valt deze koppeling juist weg. Wij hechten eraan dat dit in het rapport wordt aangepast.
- P 5 *Tabel S4: inhoudelijke kanttekeningen opties 1 tot en met 4:*
Bij optie 4 staat 'past binnen de Europese richtlijnen'. Dit is niet correct: als NS verantwoordelijk wordt voor perrons moet NS een beheerder worden. Onderzocht moet worden of dat past binnen de huidige structuur van NS waar geen strikte scheiding is tussen NS stations en de vervoerderstak. Je kunt niet tegelijkertijd beheerder en vervoerder zijn.

Hoofdstuk 1 – Inleiding

Soms staat er dat ProRail beheerder is van de transfervoorzieningen inclusief looproutes, soms wordt het in het midden gelaten. Dit zou consequent beschreven moeten worden.

Het rapport ademt de sfeer dat het onduidelijk is wie verantwoordelijk is/dat niet duidelijk is wie eindverantwoordelijk is. Het klopt dat er nu meerdere verantwoordelijkheden zijn omdat er een beheerder is, meerdere eigenaren, meerdere vervoerders. Het is wenselijk dat hier eenduidige keuzes in gemaakt worden.

Op een aantal plekken in het rapport staat dat het arrest van het Hof van Justitie verduidelijkt dat de transferfunctie inherent is aan het stationsgebouw. Conclusie van het hof is echter dat perrons tot het minimumtoegangspakket behoren (die alleen door een beheerder kunnen worden aangeboden). Optie 2 en optie 4 worden daarom complex omdat NS Stations deel uitmaakt van NV NS als vervoerder.

In het rapport wordt niet gesproken over fietsenstallingen, toiletten etc.: waar de verantwoordelijkheid ligt voor. Uitwerking daarvan zou nog moeten plaatsvinden.

- P 13 *Figuur 4: Analyse kader geldstromen*
Het plaatje van het analysekader financiën is niet compleet en niet altijd even duidelijk:
- De geldstroom van de gebruiksvergoeding ontbreekt. Vervoerders betalen voor het gebruik van de voorzieningen die ProRail beheert aan ProRail en niet aan NS. ProRail komt de gebruiksvergoeding in de toegangsovereenkomst met vervoerders overeen. Dit is een substantieel deel van de onderhoudskosten van de transfervoorzieningen. Grondslag dat ProRail die dienst kan overeenkomen is dat ProRail beheerder is van de transfervoorzieningen (en eigendom).
  - Door de vormgeving van de figuur lijkt het alsof alle investeringen in voorzieningen door NS worden gedaan, terwijl het merendeel door ProRail wordt gedaan. Nieuwe stations met alle voorzieningen worden gebouwd door ProRail en op kosten van de Staat. Suggestie is dit te ondervangen door bijvoorbeeld meer blokjes in het linker deel op te nemen door daar ook vervoerders en omgevingspartijen een plek te geven en door een opsplitsing te maken

in onze werkzaamheden. Of de grootte van de blokjes de financiële omvang te laten representeren. Nu geven de twee blokjes (RVVI+Transfer) de suggestie dat het weinig om het lijf heeft, terwijl het daar gaat om looproutes, perrons, stijgpunten, liften, roltrappen, traverses, reizigerstunnels).

- In de figuur staat dat NS verantwoordelijk is voor voorzieningen. Onduidelijk is wat onder voorzieningen wordt verstaan. Als hier de diensten en services worden bedoeld, dan moeten deze vlakken zowel bij NS als ProRail staan. Mogelijk wordt hier ook fietsvoorzieningen bedoeld, die voor het grootste deel bij ProRail zitten.
- De term exploiteren wordt hier verwarrend gebruikt voor het beheren (obv de Spoorwegwet), het dagelijks onderhoud en de vervanging en het commercieel uitbaten. Kosten voor RVVI en Transfer liggen bij ProRail, opbrengsten liggen bij NS.

- P 13 De toelichtende tekst bij het financieringsschema maakt beperkt verbinding met de financiële werkwijze tussen ProRail en IenW:
- ProRail en IenW krijgen de verstrekte financiering niet terug met de inkomsten uit exploitatie. Immers in het model liggen de inkomsten van commerciële exploitatie bij NS en de uitgaven bij IenW/ProRail. Publieke partijen betalen vaak de onrendabele top.
  - De relevantie van de definities voor bekostigen, investeren, financieren etc. is beperkt en komen niet voort uit de gesprekken die over geldstromen met ons gevoerd zijn.
  - Er wordt verwezen naar een bijlage die ontbreekt.
  - Naast investeren zou hier ook onderhoud/vervangingen genoemd moeten worden. Nu loopt de onderste pijl met BOV-gelden naar het deel exploitatie. Termen Transfer/GI lopen door elkaar heen.
- P 14 In de paragraaf over juridische kaders ontbreken het aanbestedingsrecht, het mededingingsrecht, vierde spoorpakket en het staatssteunrecht.
- P 14 Als voorbeelden van voorzieningen worden winkels, auto's, fietsenstallingen genoemd. Dat zijn allemaal geen dienstvoorzieningen in de zin van bijlage II bij richtlijn 2012/34/EU. Artikel 67, 68 en 71 Spoorwegwet zien niet op winkels, auto's en fietsenstallingen. Artikel 67 Spw ziet ook alleen op de toegang voor spoorwegondernemingen en niet op niet discriminerende toegang voor concessieverleners en andere dienstverleners.
- P 16 Tweede alinea kwaliteitsverbetering: 'gefocust op beveiliging' etc. De SBM meet juist op 7 onderdelen waaronder ook overzichtelijkheid en sfeer. Ook die onderdelen zijn door de verbouwingen van de laatste jaren sterk verbeterd.
- P 17 De afbakening van dit onderzoek voor het begrip stations verwijst naar de DZI, hier zou ook verwezen moeten worden naar de Spoorwegwet.
- P 18 Onder kopje 2005: Tekstueel: de zin *'De hoofdspoorweginfrastructuur bevat ook de infrastructuur waarover andere vervoerders op basis van een andere concessie rijden.'* is vreemd geformuleerd. ProRail heeft op dit moment toegangsovereenkomsten met 41 vervoerders en 6 capaciteitsovereenkomsten. Goederenvervoerders en besloten personenvervoerders rijden zonder concessie.
De omschrijving: *'Stationsgebouwen vallen buiten de hoofdspoorweginfrastructuur, maar delen van het station maken hier wel deel van uit.'* kan duidelijker.

Hoofdstuk 2 – Huidige ordening

Zoals eerder vermeld, de terminologie van beheer, exploitatie en dagelijks beheer loopt door elkaar heen. Bij NS moet steeds staan dat zij het (dagelijks) beheer uitvoeren, niet dat zij beheerder zijn. Daarnaast het advies om 'exploitatie' steeds te voorzien van het woord 'commercieel'.

P 19 Onder kopje 2012: Crowd control is nu juist niet geregeld in de DZI. NS en ProRail kijken hier verschillend naar dus de afspraken zijn nu expliciet niet op basis van de DZI gemaakt.

P 19 In paragraaf 2.1 ontbreekt vermelding van het vierde spoorpakket.

P 21 Bij tabel 1 overzicht stations mist de bronvermeldingen en periode waarop de gegevens betrekking hebben. Dit zijn vermoedelijk de cijfers van 2018.
Wij zouden pleiten voor het gebruik van onderstaande tabel (basisnetverklaring 2020, type stations in relatie tot gebruiksvergoeding) omdat de netverklaring gepubliceerd wordt en herkend wordt door de vervoerders en via www.stations.nl op te zoeken is.

Totaal aantal stations inclusief evenementen	401
Haltes 0-1.000	116
Basis 1.000-10.000	232
Plus 10.000-25.000	27
Mega 25.000-75.000	20
Kathedralen	6
Stations waar alleen NS halteert	212
Stations waar één andere vervoerder halteert	136
Samenloopstations	53

P 21 Graag in paragraaf 2.4 beschrijven welke wettelijke taken ten aanzien van stations in de beheerconcessie aan ProRail zijn opgedragen.

P 21 Tekstueel: de laatste zin loopt niet.

P 22 In de tekst staat dat ProRail eigenaar is van de RVVI op stations, dit is niet correct. Railinfratrust B.V. is eigenaar van RVVI. ProRail hangt onder Railinfratrust, dit graag aanpassen.

P 23 Onder het kopje Verantwoordelijkheidsverdeling worden verantwoordelijkheden als eigenaar en als beheerder door elkaar gebruikt. ProRail moet als beheerder van de HSWI toegang verlenen tot de HSWI. Als eigenaar van RVVI moet ProRail toestaan dat vervoerders kaartautomaten op de RVVI plaatsen.
Bij GI mist de verantwoordelijkheid van ProRail als beheerder van de HSWI (de transfervoorzieningen waaronder looproutes). Artikel 26 van de Spoorwegwet en de beheerconcessie geven de bevoegdheid van de Minister om te handhaven.

P 23 Het kopje verantwoordelijkheidsverdeling dekt niet de lading. De tekst beschrijft niet een verantwoordelijkheidsverdeling maar de rechten en plichten, waarbij de rol van beheerder van de HSWI ontbreekt. In de tweede punt onder GI mist de rol van ProRail ten aanzien van transfer op basis van de wet en concessie staat verderop wel onder 'veilig' (pag. 26) maar hier dus niet.

P 24 De beschrijving van het waardemodel is onvolledig en onjuist. NS investeert niet in transfer en/of 'extra' ruimte. De bijdrage van NS aan de NSP's bijvoorbeeld was niet dekkend voor de eigendommen en langjarige exploitatierechten die hiervoor zijn ontvangen. NS biedt met het waardemodel een 'up to date' invulling van haar exploitatierecht aan. Ze biedt meer dan de daadwerkelijke bouwkosten te betalen voor commercie in/nabij de RVVI, mits daar meer rechten tegenover staan dan conform DZI (gebruiksvergunning).

P 24 In paragraaf 2.5 zou aan de rollen van ProRail kunnen worden toegevoegd dat ProRail beheerder is en wat de reikwijdte is van het beheer (HSWI). ProRail heeft ook een rol ten aanzien van ketenvoorzieningen als fietsenstallingen en toiletten. Het is verwarrend als ook NS

en gemeente als beheerder worden genoemd, omdat ze geen beheerconcessie hebben. Zie de eerdere opmerking of definities.

- P 24 In paragraaf 2.5, eerste punt wordt de transferfunctie niet beschreven. Graag hier toevoegen.
- P 24 In paragraaf 2.5 tweede punt is opgenomen dat NS Stations *‘verantwoordelijk is voor de dagelijkse operatie op de stations. Daaronder valt om te beginnen het dagelijks beheer van het gehele station (schoon, heel en veilig), de stationsgebouwen, de gronden en de ketenvoorzieningen.’* Dit is niet helemaal correct. In de DZI en NOA is opgenomen dat NS Stations verantwoordelijk is voor dagelijks beheer. Dit is iets anders dan ‘dagelijkse operatie’. ProRail is als beheerder verantwoordelijk voor dagelijkse operatie en NS voert dat in opdracht van ProRail uit. Bovendien heeft ProRail een eigen rol in de operatie vanuit haar verantwoordelijkheid als beheerder (denk aan de rol van inspecteurs, BOA's en de meldkamer spoor) en heeft ProRail een rol in de ketenvoorzieningen naast NS Stations.
- P 24 In paragraaf 2.5 tweede punt zou moeten staan dat ProRail en NS samen verantwoordelijk zijn voor de diensten.
- P 24 In paragraaf 2.5 vijfde punt zijn vervoerders genoemd, deze zijn niet juist. Breng is een merknaam, geen vervoerder. NMBS is geen vervoerder in Nederland. Syntus is nu Keolis. Internationale treinen zijn geen vervoerders maar treinproducten onder de NS vlag. De wintersporttrein wordt door Railexperts gereden. Hieronder zijn de personenvervoerders weergegeven die op basis van een bedrijfsvergunning en veiligheidsattest van ILT en een Toegangsovereenkomst met ProRail mogen rijden in Nederland.

Abellio Rail NRW GmbH
Arriva Personenvervoer Nederland B.V.
Connexxion Openbaar Vervoer N.V.
DB Regio AG
Keolis Deutschland GmbH & Co. KG
Keolis Nederland B.V. (eerder Syntus)
NedTrain B.V.
NS Internationaal B.V.
NS Reizigers B.V.
Q buzz BV
Railexperts B.V.
Veluwsche Stoomtrein Mij B.V.

- P 25 Tabel 2 publieke belangen en rollen
- Wat is de scope van deze tabel, het station of de stationsomgeving?
  - Wij vragen ons af of de Provincie wel een rol op het station heeft
  - In de tabel staat dat regionale vervoerders geen rol hebben ten aanzien van veiligheid. Dit is niet correct gelet op het BW en artikel 26 van de passagiersrechtenverordening. Vervoerders zijn verantwoordelijk voor het in- en uitstapproces van reizigers. De vervoerders hebben bij evenementen ook een rol vanuit de passagiersrechtenverordening om een veilige reis te garanderen.
  - T.a.v toegankelijkheid hebben vervoerders juist meestal geen rol omdat ze geen rechthebbende in een station zijn als bedoeld in artikel 26 Spw.
- P 26 Tweede punt: Bureau Spoorbouwmeester werkt als adviseur in opdracht van ProRail en NS Stations op het gebied van ontwerp- en vormgevingsbeleid van de spoorsector, inclusief de stations. ProRail is verantwoordelijk voor de eindproducten.

- P 26 Onder kopje Veilig:
- De afbakening tussen de taken van ProRail en NS kan scherper. ProRail is beheerder van de HSWI (waaronder looproutes), ProRail en NS zijn rechthebbenden in de zin van artikel 26 Spoorwegwet, artikel 26 passagiersrechtenverordening verdeelt taken en er zijn DZI afspraken.
  - De rol van rechthebbenden in een station voor de toegankelijkheid en de handhavende rol van de minister volgens artikel 26 Spw en artikel 26 passagiersrechtenverordening ontbreekt.
  - Er staat dat wanneer perrons niet voldoen aan de normen dat er budget wordt aangevraagd bij de minister voor uitbreiding. Er zijn ook andere oplossingen mogelijk. Kiosken en meubilair worden verwijderd, treinen gaan anders (niet gelijktijdig) of op een andere locatie halteren. De indruk wordt nu gewekt dat er altijd verbouwd zal worden, dat is niet de inzet van lenW bij gesprekken over het risicomodel perronveiligheid.
  - Cameratoezicht mist hier, graag toevoegen.
  - Bij sociale veiligheid wordt alleen verwezen naar de waarde van retail, maar ook een sociaal veilig ontworpen station, sfeer, inrichting en toepassing van camera's dragen bij aan sociale veiligheid.
- P 27 Onder kopje Toegankelijkheid:
- graag hier noemen dat ProRail opdracht heeft RVVI en transfer toegankelijk te maken/te houden.
  - ProRail borgt de toegankelijkheid, niet alleen in RVVI maar ook in GI, ook tijdens verbouwingen.
- P 27 Onder kopje duurzaamheid graag toevoegen dat ProRail zonnepanelen plaatst op perrondaken om zo naast besparing van energie ook energie op te wekken.
- P 27 Onder kopje Adequate reisinformatie: dit betreft meer dan alleen (statische) bewegwijzering, is ook info-plus (dynamische info) en omroep.
- P 28 Onder kopje adequate profileringsmogelijkheden: 'onder aanvoering van NS Reizigers' graag aanpassen in 'Vervoerders, Bureau Spoorbouwmeester en ProRail hebben samen de Toolkit Routing, Signing en branding opgesteld.'
- P 29 *Figuur 6 financiële stromen huidige ordening:*
- De geldstroom van de gebruiksvergoeding ontbreekt. Vervoerders betalen voor het gebruik van de voorzieningen die ProRail beheert aan ProRail en niet aan NS.
  - Het lijkt alsof alle investeringen in voorzieningen door NS worden gedaan, terwijl het merendeel door ProRail worden gedaan. Nieuwe stations met alle voorzieningen worden gebouwd door ProRail en op kosten van de Staat.
  - De term exploiteren wordt hier verwarrend gebruikt voor het beheren (op basis van de Spoorwegwet), het dagelijks onderhoud en de vervanging en het commercieel uitbaten. Kosten voor RVVI en Transfer liggen bij ProRail. Opbrengsten liggen bij NS.
  - ProRail biedt ook voorzieningen aan vervoerders.
- P 29 Wij adviseren om te controleren op actuele geldbedragen. Het meeste geld van vervoerders krijgt ProRail via de toegangsovereenkomst als gebruiksvergoeding (en betaalt ProRail aan NS obv de NOA). BOV budget krijgt NS ook obv de NOA.
- P 29 In Paragraaf 2.7.1 staat een aantal feiten gepresenteerd die niet goed geduid zijn of scherper geformuleerd mogen worden:
- ProRail ontvangt geen budget van lenW, maar subsidies
  - ProRail ontvangt niet voor BOV 165 miljoen per jaar, maar circa 1,2 miljard. Het genoemde bedrag betreft slechts het stationsdeel maar dit wordt niet zo opgeschreven.
  - Voor de uitvoering van haar taken in de beheerconcessie met betrekking tot het beheer van stations besteedt ProRail een deel uit aan NS Stations. De kosten hiervoor worden

deels door de subsidie van lenW vergoed en deels via doorbelasting aan vervoerders via de gebruiksvergoeding. Dat staat er nu niet.

- Er staat bekostiging van de transfervoorziening, waarschijnlijk wordt bedoeld bekostiging van het onderhoud van de transfervoorziening
- Daarnaast voeren wij ook in opdracht van lenW en derden projecten uit op en rond stations. Dit loopt via de financieringsstroom MIRT en Omgevingswerken. Dat samen met de BOV subsidie, vormen de totale uitgaven aan stations. Het deel over financiering via MIRT en Omgevingswerken komt niet terug in deze paragraaf.
- De tweede alinea zou beter geformuleerd kunnen worden: 'NS Stations ontvangt geen directe geldstromen van het Rijk. Wel ontvangt zij via BOV Budget geld voor het dagelijks beheer van de RVVI'. Dit is op zich waar, alleen is ProRail in dit geval opdrachtgever net als dat we dat richting aannemers zijn. ProRail krijgt subsidie voor het uitvoeren van onze taken voor zover niet gedekt door opbrengsten uit andere bronnen. NS Stations ontvangt dus niet BOV budget, want dan zou dat voor al onze leveranciers gelden.
- NS stations is niet alleen opbrengsten gestuurd maar ook winstgestuurd. Immers NS heeft als groep een rendementsdoelstelling.
- Er wordt verwezen naar afbeelding 1 terwijl in paragraaf 2.7 een afbeelding staat met Figuur 6.
- Er wordt gesproken over budgetresultaten bij ProRail. ProRail kent een financieringsresultaat, geen budgetresultaat.

P 30 Tekstueel : er is suggestieve tekst t.a.v. 'delen (van beheer) die ProRail bij zich houdt' waaraan vervolgens inefficiency wordt toegerekend. ProRail is van mening dat via het rechtstreeks in de markt zetten van 'aanschaf en beheer' efficiency wordt bereikt door LCC eisen te kunnen stellen en extra lagen in contractering uit te schakelen. Dit doen we overigens in overleg met NS stations.

P 31 Ontwikkelingsexpertise van NS over stationsgebieden wordt krijgt veel nadruk in het rapport. Zeker omdat de vastgoedontwikkeling buiten beschouwing wordt gelaten in de analyse van de opties. Het gaat dus alleen om de ontwikkeling van openbaar gebied rondom een OV Terminal. Dit vraagt om een nadere definitie van de term gebiedsontwikkeling zoals die door de onderzoekers is beschouwd. Nu wordt verondersteld dat NS dat goed kan, en ProRail moet leren. ProRail is ook van mening dat NS goed is in gebiedsontwikkeling (vastgoed), maar dat in het rapport de focus zou moeten liggen op de ontwikkeling van een OV-hub/terminal. Daarin kan ProRail met andere publieke partijen juist onafhankelijk haar rol als kenner van loopstromen, terminallogica, toekomstvastheid, benodigde ruimte voor de verschillende modaliteiten, etc. invullen. Dit zou duidelijker geformuleerd moeten worden.

P 31 ProRail kan de relatie met alle vervoerders borgen doordat wij verantwoordelijk zijn voor de capaciteitsverdeling en toekomstige netwerkontwikkeling. Hier kan ProRail de relatie leggen met de capaciteit op het perron.

Hoofdstuk 3 Ervaringen huidige ordening

P 36 Paragraaf 3.2 ervaringen: wij herkennen enkele voorbeelden, ze zijn erg casusafhankelijk en in sommige gevallen op meerdere manieren te interpreteren.

P 36 Paragraaf 3.2 Als oorzaak voor de verwarring over verantwoordelijkheden wordt alleen maar over eigendom gesproken en slechts impliciet over beheerconcessie.

P 39 Er staat dat NS beheerder is van de stationshal. Hier wordt gerefereerd aan de uitvoering van het dagelijks beheer, NS heeft geen beheerconcessie. Er is een onderscheid tussen 16 Spw, 26 Spw, 26 passagiersrechtenverordening en DZI.

Omdat ProRail beheerder is van de transfervoorzieningen (waaronder looproutes en perrons) neemt ProRail deze dienst op in de Netverklaring en de toegangsovereenkomsten en int

ProRail gebruiksvergoeding. NS Reizigers en NS International nemen deze dienst af van ProRail.

- P 40 Er niet één eindverantwoordelijke op stations (gelet op 16 Spw, 26 Spw, 26 passagiersrechtenverordening en DZI). Dit brengt in sommige situaties onduidelijkheden met zich mee. In de rapportage mist de zorg over een potentieel veiligheidsrisico bij een onduidelijke verantwoordelijkheid over de transferfunctie.

De gehanteerde terminologie over de relatie tussen ProRail en NS Stations op het gebied van beheer en onderhoud is wisselend. Soms gesproken over geld doorschuiven door ProRail, soms in de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie, soms dat we beide hetzelfde doen. Dit zou scherper eenduidig geformuleerd kunnen worden.

Hoofdstuk 4 Opties voor ordening stations

- P 49 Bij het definiëren en uitwerken van de vier opties hebben wij een aantal kanttekeningen.
- De definitie van de opties is in de opdracht aan het onderzoeksbureau niet uitgewerkt. Het onderzoeksbureau heeft aannames moeten doen ten aanzien van onder meer aansturing, eigendom en exploitatie. Deze aannames liggen niet altijd voor de hand, maar hebben grote invloed op de beoordeling van de opties. Voorbeeld is overdracht van eigendommen: bij optie 2 niet, bij optie 3 en 4 zou dat wel het geval zijn. Voor optie 2 worden verder vrij specifieke uitgangspunten gekozen (zoals t.a.v. de sturing in dat model door ProRail en NS), terwijl deze optie natuurlijk meerdere verschijningsvormen kan krijgen, die tegemoet komen aan de bezwaren van een '3^e entiteit'. Bovendien wordt er in deze optie voor gekozen om geen overdracht van eigendom naar de nieuwe entiteit mee te nemen, dit is van invloed op de beoordeling van deze optie. Door in optie 3 vooraf de keuze te maken dat ook *commerciële exploitatie* en *eigendom van de GI en gebiedsontwikkeling* (dus omliggende gronden en vastgoed) naar ProRail gaan, wordt deze optie buitengewoon ingrijpend en daarmee uitsluitend op die aspecten vervolgens onaantrekkelijk gemaakt. Dat kleurt de score van dit scenario negatief.
  - Optie 1 krijgt in de uitwerking geen duidelijke richting mee. De genoemde verbeteringen als 'duidelijkere rolverdeling', 'heldere beschrijving van de rollen en taken', 'andere opdrachtgever-opdrachtnemer rol', 'meer maatwerk', kunnen zowel richting optie 4 ('grotere zeggenschap NS') als richting optie 3 ('grotere zeggenschap ProRail') worden ingevuld. Wat het rapport beschrijft is daarmee niet onjuist, maar weinig specifiek. Uitwerking van optie 1 moet immers tegemoet moet komen aan de geconstateerde knelpunten. Advies is om nadere invulling te geven aan de te kiezen inrichting binnen optie 1.

Wij hebben niet kunnen toetsen of er de verschillende opties ook fiscale consequenties hebben. Dit wordt niet benoemd, maar zou mogelijk nog onderzocht moeten worden.

- P 49 Tabel 4: In de tabel ontbreken de wettelijke taken van de partijen. In de tabel staat dat in optie 0 en 1 de commerciële exploitatie bij NS stations of derden ligt. NS heeft het exclusieve exploitatierecht gekregen dus er zijn geen derden. De derden die er zijn huren een ruimte van NS.
- P 55 *Optie 2 – nieuwe entiteit*
Paragraaf 4.3: Het is niet duidelijk hoe optie 2 moet werken: er komt een nieuwe entiteit, maar de eigendommen blijven bij NS en ProRail. Het is onduidelijk of deze nieuwe entiteit dan een volmacht krijgt om namens NS en ProRail te handelen en hoe gestuurd wordt vanuit IenW, NS en ProRail. Vraag is ook hoe dit zich verhoudt tot de omvorming van ProRail tot ZBO.

Daarnaast mist bij optie 2 de link met gebruiksvergoeding: gaat de entiteit dit apart in rekening brengen bij vervoerders, of gaat dit nog steeds via ProRail? Dezelfde vragen gelden bij optie 4.

- P 56 Hier staat dat een nieuwe entiteit geen gevolgen heeft voor de taakverdeling zoals vastgelegd in de DZI. Dit vraagt om een nadere uitleg.
- P 61 *Optie 3 – alles naar ProRail*
In paragraaf 4.4 staat dat ProRail, net als NS Stations nu, op een niet discriminatoire wijze aan alle spoorwegondernemingen toegang moet verlenen. Deze zin is niet correct: dit betreft de kerntaak van ProRail die we voor alle andere HSWI al bieden. Dit is geen nieuwe taak.
- Bij optie 3 staat op verschillende plaatsen dat eigendommen overgedragen worden. Op blz. 48 staat dat grondposities van NS stations niet wijzigen. Dit is tegenstrijdig met elkaar.
- De stelling dat in optie 3 de samenhang tussen stations en treinvervoer vermindert, begrijpen wij niet. Onderzoekers gaan eraan voorbij dat ProRail capaciteit non-discriminatoire verdeelt en aan de lat staat voor de netwerkontwikkeling. Dat zorgt voor de borging tussen trein en station, o.a. op het gebied van transfer die een onderdeel is van die capaciteitsverdeling.
- P 65- *Optie 4 – alles naar NS Stations*
66 Paragraaf 4.5: Om perrons aan te bieden aan vervoerders is het nodig dat NS beheerder wordt (Hof uitspraak). Hier is geen rekening mee gehouden in de uitwerking.
- P 65 Graag verduidelijken wat met de expertise op het gebied van stationsbeleving bedoeld wordt. Verondersteld wordt dat dit hoofdzakelijk door NS is gedaan en door toedoen van hen een stijging bereikt wordt. Dit is onjuist. ProRail en NS sturen immers beide op reizigersbeleving via de Stationsbelevingsmonitor, hebben beide kennis in huis. ProRail investeert met publieke middelen en NS stuurt daarop door commerciële ingrepen. Samen werken we aan veraangenamingacties in wachtruimtes, of bijvoorbeeld wintersiering en/of extra sturing op schoon/heel/veilig.
- De stelling dat bij optie 4 goede samenhang tussen stations en treinvervoer positief is, is naar onze mening niet juist. ProRail is verantwoordelijk voor capaciteitsverdeling en kan de relatie tussen treinvervoer en de ruimte op een station optimaliseren. In optie 4 wordt deze relatie juist uit elkaar gehaald. Hier gaan de onderzoekers aan voorbij.

Hoofdstuk 5 – Beantwoording hoofdvragen

- Dit rapport maakt, samen met andere onderzoeken, straks onderdeel uit van een totaalbesluit over de marktordening op het spoor; je zou ergens verwachten dat de verschillende ontwikkelingen of scenario's daarin (meer/minder decentralisatie, opknippen HRN-concessie, open access, MAAS etc.) ergens in de scores van toekomstvastheid terug te vinden zouden zijn; hoe zwaar je effecten weegt is immers afhankelijk van het totaalbesluit.
- P 76 In de eerste alinea staat dat de huidige ordening voldoet aan de Europese richtlijnen. Die conclusie is wellicht voorbarig. Er is mogelijk nog niet gekeken naar aanbestedingsrecht, staatssteunrecht en het vierde spoorpakket. Het advies is om dit goed te toetsen.
- P 76 In tabel 16 staat dat optie 2 geen gevolgen heeft voor de DZI. Dat is niet correct. De nieuwe entiteit wordt verantwoordelijk voor onderhoud en exploitatie en krijgt een concessie. De DZI moet hierop worden aangepast.